...ر دوړل همکاري نه چمتو دی

...ــره هــر دوړل همکــاري تــه چمتــو دی
...په دغه ټلیفوني اړیکه کې څرګنده کړه چې
...ي جمهوررییس د لوړي له مراسمو وروســته
...ب فرصت کې هغه هیواد ته سفر وکړي
... د ایران منتخب جمهور رییس ډاکتر حسن
...دي پــه تــرڅ کــې چــې د افغانــستان
...ې د نیکمرغۍ او برياليتوب هيله وکـړه، د
...هوررییس له ټلیفوني اړیکې څخه مننه وکـړه
...ـد کــرزي څخــه يــې وغوښــتل چــې
... وکړي

له قبايلي مشرانو سره د ارګ مشري او اوزبکي د مخنيوي پر سر د خبرو اترې (۲ مخ)

د دښمنانو وحشيانه بريدونه افغانان دخپل هيواد د پرمختګ له کلک هوډه نه شي اړولی (۲ مخ)

ضفت خورشید (کتاب تحقیقاتی در مورد افغانستان از چاپ برامد) (ص ۲)

مساعی برای افغانی شدن مصالحه (ص ۲)

Ketabton.com

...ې وزیران او د نورو اړوندو ادارو چارواکي ...ې
...ونو ستونزې او غوښتنې په هر اړخیز ډول وڅیړي

کړې هیواد ورځپاڼې ته د جمهوري
رياست د رسنیو له دفتره په زا استول
شوي خبر کې ویاله شوې، چې په
دغې کتنه کې چې پرون غرمه په ارګ
کې ترسره شوه، مولوي محمد نسیم

اخند زاده، مولوي نظر محمد، مولوي
عبدالمبین او د هلمند ښاروال محمد
فاضل صافي د نورو په اسـارتوب
خبرې وکړې او د ارغنداب پر سیند د
اوبو د دوو بندونو، (۸ مخ)

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرمقاله

د پوځي عملیاتو او مسوولیتونو د پر غاړه اخیستو لپاره د کورنیو ځواکونو وړتیاوې

کورنیو ځواکونو په ټول افغانستان کې په رسمي ډول د پوځي عملیاتو مشري د بولو ځانګړو مراسمو په ترڅ کې پر غاړه واخیسته. دا له پلان سره سم د هغې ژمنې پوره کول دي ،چې څه موده وړاندې د افغانستان د اسلامي جمهوریت د جمهور رییس حامد کرزي په مشرۍ افغان پلاوي امریکا ته د سفر پر مهال د امریکا له ولسمشر بارک اوباما او د ناټو له سرمنشي راسموسن سره د کتنو پر مهال کړې وه. پرون په کابل کې له بهرنیو ځواکونو څخه کورنیو ځواکونو ته د پوځي عملیاتو د مشرۍ د سپارلو او د امنیتي مسوولیتونو د لېږد د پنځم پړاو د پیل لپاره ځانګړي مراسم جوړ شوي وو ،چې په کې د حامد کرزي او د افغان لوړ پوړو چارواکو ترڅنګ د ناټو عمومي سرمنشي اندرس فوګ راسموسن هم ګډون کړی و. دا د افغانستان په تاریخ کې مهم پړاو دی ،چې پیل شو. له دې سره کورني ځواکونه نور هم تر درانه مسوولیت لاندې راغلل او د تاریخ په ډېرو حساسو شېبو کې هڅوي دې ملي دندې ته اوږه ورکړه. دا په داسې حال کې ده ،چې له هېواده د بهرنیو ځواکونو د وتلو لړۍ روانه ده او د تاریخي دښمنانو په لمسون په ښکاره توګه لاسوهنو او جګړو زور اخیستی. پاکستان په ښکاره توګه خپل جنګیالي افغانستان ته پر حکومت د فشار او د خپلو موخو د ترسره کولو لپاره را استولي او پر سولې سیمو یې حمایوي بریدونه جاري ساتلي دي. افغان ځواکونو ته د امنیتي مسوولیتونو د لېږد پنځم پړاو هم پیل شو، چې په بشپړېدو سره به یې د هېواد امنیتي چارې افغان لوري ته وسپارل شي. تر اوسه کورنیو ځواکونو په پوره مېړانه او ملي روحیې د لېږد څلور واړو پړاوونو ته اوږه ورکړې او په هغو سیمو کې ،چې دا پړاوونه بشپړ شوي ،امنیت د پاملرنې وړ دی ،خو بیا هم کورني ځواکونه د دښمنانو د لاسوهنې او د هڅوي د مخامخ جګړې د مخنیوي لپاره باید د نن زمانې له غوښتنو سره سم پیاوړي وای ،سره له دې ،چې په دې اړه د نړۍ ګڼو هېوادونو له افغانستان سره د مرستو ژمنې کړې او د ناټو مشر راسموسن پرون بوخل بیا دا ژمنې تازه کړې ،چې له افغانستان سره به دربېږي او د کورنیو ځواکونو د پیاوړتیا لړۍ به دوامداره ساتي ،خو لا هم کورني ځواکونه د لږې وېشتونکې موخې وسلې، د هوایي مدافعې لپاره پیاوړې الوتکې او نور اړین جګړه ییز تجهیزات نه لري،دا چې په مخامخ جګړه کې دښمن کورنیو ځواکونو ته نه شي ټینګېدای ،دا هغه ملي اسلامي او د وطن پالنې لوړه روحیه ده ،چې د کورنیو ځواکونو په څنګه کې احسل شوې ،خو د نن زمانې جګړه پر پیاوړې روحیې نه ،بلکې په پر مخ تللو وسلو او جنګي تجهیزاتو ګټل کېږي ،له همدې امله د کورنیو ځواکونو د پیاوړتیا سخته اړتیا ده. جمهور رییس د همدغې اړتیا د پوره کېدو په هیله له نړیوالې ټولنې غوښتنه وکړه، چې د سیمې شرایطو ته په پام سره دې د افغان ځواکونو د پیاوړتیا او تجهیز لپاره مرستې وکړي او ناټو او نور مرسته کوونکي هېوادونه دې د افغانستان پوځ له هوایي او مځکني پلوه پر پیاوړي پوځ بدل کړي که داسې ونه شي ،نو افغانان به له سختو ستونزو سره لاس او ګرېوان وي ،ځکه د امریکا په مشرۍ ناټو په ګاونډ کې د ترهګرۍ مخنیوی ونه کړ او پر هغو ګړیو او حکومتونو یې فشار رانه ووړ ،چې ترهګر پالي ،روزي یې او بیا یې پر هېوادو موخو د بریدونو لپاره ګوماري. دا چې د نړیوالو ځواکونو شمېره د مهال وېش له مخې کمېږي ،نو باید ځای یې کورني ځواکونه په داسې حال کې ډک کړای شي ،چې پرمختللې وسلې او پیاوړې هوایي ځواک ولري. د پوځي ځواکونو د پیاوړتیا تر څنګ اقتصادي پرمختګ او پر ځان بسیاینه هم د افغان حکومت لویه او ځنډ نه منونکې دنده ده، چې باید په کم وخت کې یې تر سره کړي.

له قبایلي مشرانو سره د ترهګرۍ او اورېکۍ د مخنیوي پر سر د خبرو اړتیا

هدایت الله نوري

دا چې د پښتونخوا د عوامي نشنل ګوند مشر محمود خان اڅکزي او نور مشران او سیاسیون وایي چې پاکستان په ښکاره د افغانستان په چارو کې لاسوهنه کوي، د عوامي ګوند مشر محمود خان اڅکزي په اسلام اباد کې د بلوچستان د وروستیو ټاکنو په اړه د ملي شورا غړو غونډې ته ویلي ،چې د ټاکنو پروه په ټوله کې پر امنیتي ارګانونو ده « پاکستان د افغانستان په چارو کې لاسوهنه کوي، اسامه په ایبټ اباد کې اسلام اباد ته څېرمه د پوځ مرکز ته نږدې ووژل شو، اتوم بم مو خرڅ کړ او په قبایلي سیمو کې مو وسله والو ته پناه ورکړې، چې دې ټولو په ترڅ کې پاکستان منزوي کړی دی.» د نوموړي په وینا، ټوله نړۍ د پاکستان دښمنه شوې او د نړیوالو ډېری ادعاوې او تورونه هم ثابت شوي دي. «د پاکستان امنیتي او استخباراتي اداري دومره پیاوړې دي چې له خړو اوبو څخه ستنه پیدا کولی شي، خو په کوټه کې امنیت نه شي ټینګولی.» د هغه په وینا، پخواني پوځي چارواکي کرنیل امام اعتراف کړی و، چې ۹۵ زره کسانو ته یې په بیلابیلو برخو کې پوځي روزنه ورکړې، چې له حکومت سره یې هیڅ اسناد نشته. هغه غوښتنه وکړه، چې له قبایلي سیمو څخه دې پوځ و ایستل شي او په دې سیمو کې له مېشتو وسله والو طالبانو سره د امریکا په ګډون خبرې اترې پیل شي. خو اڅکزي وویل، چې د خبرو اترو له پیلېدو سره سم دې امریکا په قبایلي سیمو کې بې پیلوټه بریدونه بند کړي. «امریکا خو لیونۍ نه ده، چې پر قبایلي سیمو پر بې پیلوټه بریدونو سلګونه زره ډالر لګښت کوي. دا یو حقیقت دی چې هغه وسله وال شتون لري.» په هر حال په افغانستان او له ډیورنډ کرښې پورې سر د پاکستان د ناوړو موخو لپاره روانه جګړه او لاسوهنې څه نوې مسئله نه ده، بلکې لومړی د افغانستان د برباد لپاره د اوولسمې پېړۍ په پای کې انګرېزانو پلانونه پر لاره واچول. بیا یې افغانان د اتلسمې پېړۍ د پای په څو لسیزو کې پر بیلابیلو ټوټو سره وویشل. خو کله، چې په ۱۹۲۷ زیږدیز کال د انګرېزانو د مرضانه هڅو څخه په ترڅ کې یو کاذب هېواد پاکستان رامنځته شو، نو خپلې لاسوهنې یې لیږد په نیغه نه، بلکې د پاکستان پر مټ په افغانستان کې تر نن نه جاري وساتلې. انګلستان په اصل کې داسې عقیدتي سرچینې نه لري، چې پېرې یې پاوي، نو د پردیو هېوادونو د لاندې کولو په صورت کې مالي تر لاسه کوي او د دې لپاره یې د خپلې امپراتورۍ د پراختیا هلې ځلې پیل کړې او دا چې هندوستان تر اوولسمې پېړۍ پورې ګټې خزانې لرلې، نو انګرېزانو هم د هند د سرو زرو د مرغۍ د تر لاسه کولو لپاره هلې ځلې ګړندۍ کړې . د اوولسمې پېړۍ په لوی پمو کلونو کې انګرېزانو ته دا مهمه وه ،چې پر هندوستان د پښتنو واکمنې پای ته ورسوي او د پښتنو د راتلو ستراتیژیکي سیمې تر بیلې کړي. هغه مهال په افغانستان او هندوستان کې د لوی احمد شاه بابا د لوی زمان خان امپراتورۍ وه ،خو انګرېزانو د خپلو شومو موخو لپاره د زمان خان واکمنۍ کړاره پرې نښوده .هغه ته یې په کور د ننه او په بهر کې ستونزې را ولاړې کړې، بیا یې زمان خان د خپل ورور ، محمود په لاس ړوند کړ، سترګې یې پرې په نښتر وایستې او د کابل په بالاحصار کې یې بندي کړ. انګرېزانو د زمان خان بل ورور شاه شجاع خپل لاسپوڅی وټاکه او لومړی یې تر لاهور په خو بوجیو ورنجو واخیست . له همغې ورځې انګرېزانو په سیمه کې د خپلې واکمنۍ د ټینګښت لپاره هلې ځلې جاري وساتلې. له افغانستان سره یې درې جګړې وکړې ،خو کله یې یوه هم ونه شوای ګټلی ،نو په پراخه کچه یې تر په بیلابیلو پړاوونو کې مخکې او سیمې بیلې کړې ،چې ستره نمونه یې په ۱۸۹۳ کال کې د ډیورنډ کرښې ایستل او تر اټکه پورې یې د افغانستان د سیمو بېلول دي .خو دا بېلتون په هیڅ توګه هم افغانانو ته دې منلي ،بلکې د بېلو شویو سیمو د تر لاسه کولو لپاره یې ګټې قرباني هم ورکړې او دا هڅې اوس هم روانې دي. دا چې اوس پر بېله شوې سیمه د نوي رامنځته شوي کاذب هېواد، پاکستان ، واکمني ده ،نو انګرېزان یې تر شا ولاړ دي او د پخوانیو پلانونو له مخې د افغانانو د سر سري وژنې. د پوځي او پرمختګ مخنیوی یې کوي او په کور د ننه یې افغانان سره په جګړه کې را ښکېل ساتلي دي دې ته په کتو سره دپاکستان لاسوهنې ښکاره دي .نه یوازې د ډیورنډ کرښې دواړه غاړې اوس د تاریخي دښمنانو په لمسون تر سخت ناورین لاندې دي .په دغو سیمو کې ترهګري او اورېکي پالل کېږي او لومړی د افغانانو د وژنې لپاره ګمارل کېږي او بیا په سیمه او نړۍ کې نوري موخې هم د همدې ترهګرۍ او اورېکۍ پر مټ تر ترهګریزو او ځانمرګو بریدونو لاندې راوستل کېږي. دا چې په سیمه کې د امریکا په مشرۍ د ناټو ماموریت ،چې وایي د ترهګرۍ د خپلو ماموریت دی ،ناکام او بې پایلې دی ،لامل یې همدا دی ،چې انګرېزان د امریکا پاخه متحدین دي او امریکا نه شي کولی ،چې د خپل مهم متحد د پالیسۍ مخنیوی وکړي ،بیایي تر هغه مهاله د انګرېزانو په لمسون په افغانستان او قبایلي سیمو کې د سر د سرپو د وژنې او د پرمختګ د مخنیوي لپاره جګړه روانه وي ،چې دا ولس سره نه وي متحد شوی د پاکستان د ناوړه سیاست او مداخلو له امله ،چې اوس یې کوماندویان ،پوځیان او استخباراتي کړی په افغانستان کې جګړې او په قبایلي سیمو کې یې هم د خپلو موخو لپاره وژنې او جګړې روانې ساتلي ،ټول په تنګ شوي دي ،په دې اړه د افغانستان د اسلامي جمهوریت جمهور رئیس حامد کرزي هم اندېښنه څرګنده کړې ،خو په تش ویلو څه نه کېږي. افغان حکومت باید د دغه اور ،چې له پېړیو پېړیو په سیمه کې د افغان وژنې او بېلتون لپاره بل دی ،مخ کړي .د دغه اور د مخنیوي لپاره باید د پاکستاني چارواکو پر ځای له قبایلي مشرانو سره خبرې وشي او د ډیورنډ کرښې دواړو غاړو ته پرانه مشران باید د سیمې د تباهۍ د جګړې د مخنیوي او د خپل وحدت لپاره لاس په کار شي ،غوره دا ده ،چې افغان حکومت د ډیورنډ کرښې پورې غاړې ته له پرتو افغانانو سره غونډې دوامداره وساتي او په پای کې داسې حل لاره را وباسي ،چې دا سیمه له پېړیو پېړیو ناورینه ژغورلی شي ،له دې پرته نورې لارې چارې ځکه ناسمې دي ،چې نړیواله توانه د افغانانو نیکمرغي نه غواړي او په بوده او بله پلمه مو تر بشي

د دښمنانو وحشیانه بریدونه افغانان دخپل هېواد د پرمختګ له کلک هوډه نه شي اړولی

قرار شینواري

دافغان دښمنو هېوادونو او دسیمه پرو اوړپوالو استخباراتي اوپوځي شبکوپه لمسونو. هڅونو، مالي ملاړ اوتقلیې سره به دهوی پیرودل شوي اجیران اولاس په نامه نوکران هیڅکله ونه شي کړای چې به خپلو ځانمرګو اوغلچکي بریدونو، بمي چاودنو اونوروا سلامي ضد، انساني ضد اوترقي ضد عملونوسره پرخپل وطن، ملي واکمنۍ، خپلواکۍ، ابادۍ، سولې اوملي یووالي بانديې مین افغانان دخپل هېواد دښېرازه کولو له هوډه واړوي. له دې لارې یې خپل خاتنه احتیاج اومحتاج کړي، ویې لوبوي او خپلو شومو موخو [illegible] کړي ته چې د وخت پرغلګر سره روسان او د انګرېزانو ښکېلاک ګر او ځبیاکګر ځواکونه د افغانستان د حماسه زېږوونکي هېواد د اتلو خلکو پر ضد د زیاتو تېریو او توطئو سره سره خپلو شومو موخو ته ونه رسېدل اوله. له شرمه ډکو ماتو سره مخ شول. همدارنګه به د سیمې دغه ډول مغرضې استخباراتي او پوځي شبکې او په سرکې یې پاکستان هم د افغانستان په ضد خپلو شومو موخو او ناوړو پلانونو ته ونه رسېږي. دغه پلانونه به هیڅکله د عمل جامه وانه غوندي اوپه خوب او خیال به یې بدل شي. د افغانستان جمهور رئیس حامد کرزي د پاکستان له جیو تلویزیون سره په مرکه کې هم یادو ټکو ته ګوته ونیوله او په زغرده یې وویل. د افغانستان خلک د پاکستان له خلکو ګیله من نه دي. بلکې ددغه هېواد له استخباراتي او پوځي بنسټونو او ادارو څخه شکایت لري چې له مذهب څخه د ناوړه ګټې اخیستنې له لارې یې د افغانستان په بې ګناه کولو پښې را اخیستي ده چې نن پاکستان په خپله د ټوندلارۍ او بنسټپالۍ په ټومنه کې [illegible] ښکېل شوی دی. له ځانمرګو اوغلچکي بریدونو، بمي چاودنو اوداسې نورو زړه دردوونکو پېښو سره یې مخ کړی دی. د پاکستان مغرضې او مخربې استخباراتي کړۍ غواړي چې افغانستان یې تل تر لاس لاندې وي، ویې لوبوي. د زیاتو ناورینونو او ناخوالو لامل یې وګرځي. تر زیاتو فشارونو لاندې یې راولي او له دې لارې یې دیته اړ کړي چې پر افغانانو د ډیورنډ تپل شوې منحوسه او کرغېړنه کرښه دا د افغان ولس پر زړه دوخت د انګرېزانو د استعمار د خنجر تور داغ پر افغانانو په رسمیت وپېژني خو د پاکستان ددغو مغرضو کړیو دغه تش خوبونه او خیالونه به هیڅکله رښتیا نه شي او د افغانانو لاسختي څپېړې به پر مخ وخوري او هم نه افغانان هیڅکله دا اجازه ورنه کړي چې د افغانستان بهرنۍ سیاست د پاکستان د هیواد په خوښه جوړ شي اوددغه هېواد دشومو موخو ښکارښې مورنه پاکستان سره تل بې اړیکې غوښتې دي، خو له ډېره بده مرغه استخباراتي او پوځي شبکو یې په غبرګون کې هیڅ نه دي کړي او د خپلې ناوړه دوه مخې پالیسۍ پر بنسټ یې د دواړو لوریو ترمنځ د اړیکو فضا تل خړه پړه کړې ده او په خپلو یې، شرمناکه لاس وهنو او لمسونو سره یې د جګړې اور لاتازه کړې دی نمه ده چې پاکستان د ۲۰۱۴ زېږدیز کال تر پایه پورې له دغه وخت څخه په ګټې اخیستو سره ددغو دواړو ګاونډیو هېوادونو ترمنځ د اړیکو د ښه والي له پاره زمینه برابره کړي او دواړه هېوادونه په ګډه د ترهګرو دا د بشر د ستر او ګډ دښمن پر ضد د ګډې مبارزې له پاره په کلکه خپلې ملې راونوهي، خالي یې ړنګې کړي او د ترهګرو مشران او نور ډېر خطرناک اورېکي او تروریستان چې پاکستانې استخباراتو او پوځیانو ترخپلې لمنې لاندې پټ کړي دي. د اسامه بن لادن په څېر له برخلیک سره مخ کړي او له منځه یې یوسي، نو هغه به د افغانستان او پاکستان په ګډون د سیمې او آن د ټولې نړۍ د هېوادونو خلک د ترهګرو له شره خوندي شي او په ارامه به ساوکاري. او د افغانستان په ګډون به په سیمه کې د سولې او ثبات خراتونه په تکبدم راولي، له دې پرته به د ترهګرو او اورېکو د ځانمرګو او غلچکي بریدونو، بمي چاودنو او داسې نورو فجایعو ښکار کېږي. دښمنو . ماشومانو او تنکیو ځوانانو په ګډون به بې بې دفاع او بې ګناه خلک وژل کېږي ، معیوبېږي او معلولېږي. ښځې به یې کونډې کېږي. دحاړولنکي به یې جوړې وي اوهډیروته به سپارل کېږي اوپاپه یېځې تری تم کېږي. دخناورو اومرغانودخوراک ښکار کېږي به په ترابه داوی چې افغان دښمن هېوادونه اوسیمه ییزې مغرضې استخباراتي کړۍ نور باید په افغانستان کې له وراتګاریواولاس وهنو څخه لاس واخلي اوپه مرسته دې په افغانستان اوپاکستان اوآن په ټوله سیمه کې دسولې اوثبات له پاره زمینه برابره کړي

مساعی برای افغانی شدن مصالحه

اعزامی

پروسه صلح در ابتدا به ابتکار دولت افغانستان آغاز شد وبرای وصول به این مامول چهار سال قبل گردهمایی بزرگی از سران قوم ، علما، دانشمندان ورجال دولتی برگزار گردید ودرپایان مباحثات ورایزنی هاباتجویز جناب حامد کرزی ، شورای عالی صلح تشکیل گردید. شورای عالی صلح تحت ریاست استاد ربانی شهید، طی دوسال درداخل وخارج کشور تلاش های خستگی ناپذیری به خرج داد، هیئت های این شورا بخاطر راه اندازی این پروسه به کشور های پاکستان ، عربستان سعودی، ترکیه ، ایالات متحده امریکا، ایران و سفرهای داشتند تا با وادار ساختن طالبان درجهت شرکت دراین پروسه ، عملاً به کار آغاز نماید. همچنان در داخل کشور نیز مساعی صلحجویانه درمرکز و ولایات تشدید یافت، به نحویکه علاوه از تشکیل شورای ۷۰ نفری درمرکز، درجنب آن دفاتر اداری وخدماتی نیز تشکیل گردید ومانند آن شوراهای صلح درتمام ولایات واکثر ولسوالی ها با پرسونل اداری وخدماتی تشکیل گردیدند. پس از شهادت استاد ربانی ، یقیناً که در کار این شورا سکتگی احساس شد، ولی دیری نگذشت که با جانشینی پسر ایشان در این پست ، این پروسه تعقیب گردید. محور بزرگ کار این شورا پس از تشکیل روی این نقطه می چرخید که هیئت های صلح افغانستان در کجا و چگونه با طالبان دیدار و مذاکره نمایند؟ زیرا سران طالبان بخاطر درج بودن اسمای شان در لست سیاه شورای امنیت ملل متحد وتحت تعقیب بودن نیروهای امریکایی، درمحضر عام ظاهر شده نمی توانستند. این معضل باعث آن گردید که با پا درمیانی آلمان گفتگوهای ابتدایی میان مقامات وهیئت های طالبان درجرمنی وبعد ها در قطر صورت بگیرد وضمن آن درمورد صدور تجویز یک دفتر برای طالبان وهمچنان آزادی یکتعداد سران طالبان از زندان های گوانتانامو، بگرام وپاکستان وآزادی صدور ویزه ومسافرت ، سهولت های قائل شوند چنانکه تجویز دفتر طالبان در قطر ، آزادی تعدادی از طالبان از زندان های افغانستان وپاکستان و دادن اجازه رفت و آمد به هیئت های آنها از دستاورهای همان گفتگو ها بود علی رغم دادن سهولت فوق الذکر به طالبان ، تا حال کدام پیشرفتی در مذاکرات صلح بین دو طرف صورت نگرفته وکماکان هر دو طرف به پیش شرط های خویش تاکید می کنند دولت افغانستان برافغانی بودن پروسه صلح تاکید دارد وهدف آن اینست که رهبری پروسه صلح کاملاً در دست شورای صلح باشد، خارجی ها در این پروسه دخالت نکند بلکه رفتن آنها باید فقط زمینه سازی ، وادار ساختن طالبان وحامیان آنها به مذاکره وتدارکات ضروریات و نیازمندی های پروسه باشد وبس ، ولی از سوی دیگر طالبان با نادیده گرفتن نقش دولت افغانستان در پروسه صلح ، بر اشتراک ایالات متحده امریکا درگفتگو تاکید دارند واین اختلاف نظرهابرسرمیکانیزم گفتگو، موجب گردیده که با گذشت چهار سال از آغاز این پروسه تا هنوزگام مثبتی درجهت اعاده صلح برداشته نشود رئیس جمهور افغانستان اخیراً گفت برخلاف اراده صلحجویانه ما، بعضی از کشور های خارجی از پروسه صلح می خواهند که به حیث وسیله برای رسیدن به اهداف خودشان استفاده کنند. ما این تلاش ها را با دقت واحتیاط دنبال می کنیم اگر خارجی ها به خواست ما حرکت نکردند و منافع ما را فدای اهداف خودشان کردند، درآنصورت توطئه ها را افشا و به مشوره دوستان تصمیم خواهیم گرفت از این اظهارات رئیس جمهور به صراحت پیداست که اختلاف نظر در جهت راه اندازی پروسه صلح وساختن میکانیزم آن بین هردو طرف هنوز پا برجاست وهرطرفی تلاش دارد که پروسه را به محور منافع خود بچرخاند درحالیکه با همچو نیات ومقاصد تکروانه ویکجانبه صلح به میان نمی آید مصالحه از خود مقتضیات وشرایطی دارد که بلااستثنا همه اطراف قضیه باید آن را رعایت کنند. اگر منظور از مصالحه حل بحران افغانستان باشد ، در آنصورت باید همه اطراف درگیر، منافع افغانستان وخیر افغان ها را درمیکانیزم صلح ترجیح بدهند کشورهای خارجی اعم از دو رو نزدیک ،بدون اینکه در پروسه صلح اهداف خود را مدنظر داشته باشند، تلاش شان باید براین نکته متمرکز باشد که میان دو طرف قضیه گفتگو آغاز شود وهر طرفی که با وضع پیش شرط های غیرعملی ، پروسه را اخلال می کند، باید آن را از این روش برحذر داشته وبه تنازل وگذشت دعوت نمایند. دراین شکی نیست که اصلاح بدون عفو،گذشت، تنازل و وفاداری دوطرف بمیان نمی آید وبرای مصالحه قبل از همه به یک هیئت میانجی بی طرف ضرورت است که متاسفانه تا هنوز ایجاد نشده است شورای عالی صلح مربوط به دولت افغانستان است وهیئت های صلح قطر مربوط به طالبان می باشد ، هیئت صلح مرکب از عناصر بیطرف ، متقی ، خیرخواه ودلسوزی می باشند که به هیچ طرفی وابسته نبوده واز هیچ طرفی معاش وامتیازی بدست نمی آورند. بلکه اینها بدون داشتن طمع وتوقع وبرای کسب رضای خدا (ج) برای اصلاح ذات البینی کار می کنند لهذا افغانی شدن پروسه صلح ، عدم دخالت خارجی ها درکار مصالحه ، تشکیل هیئت میانجی بیطرف یا ترکیب معدود افراد مخلص، دلسوز، متقی وغیر وابسته از جمله شرایط مقدماتی اند که بارعایت آن کار پروسه صلح راه خواهد افتید

د افغانستان وسله وال ځواکونه د ولس له پراخ او ټینګ ملاتړ څخه برخمن دي

آیرون

اوس افغانستان له پوځي پلوه په سیمه کې د یو کلک سنګر په توګه خپل حیثیت لري. د افغانستان ځواکونه لکه ملي اردو، ملي پولیس او نور امنیتي ځواکونه د کیفي او کمي پیاوړتیا له امله ډېر ځواکمن دي چې کولای شي په ډېره لنډه موده کې ددښمن هر ډول هڅه شنډه کړي. په څو نیرو عملیاتو کې مو ولیدل چې افغان امنیتي ځواکونو له دښمنانو څخه لارې ګودرې ورکې کړې چې په مثال یې دګوشتې ولسوالۍ نیسته ده افغان امنیتي ځواکونو وکړای شول چې د افغانستان پر خاوره بهرنیو یرغلګرو ته غاښ ماتوونکی ځواب ورکړي. دغه راز څه موده وړاندې د افغانستان د اسلامي جمهوریت د کورنیو چارو وزیر او ددغه وزارت یو شمېر جګه پوړو جنرالانو د پولیسو د کوماندو ۲۲۲ خاصه قطعه وکتله او ددغې قطعې هغه ټول منسوبین یې وستایل چې د روان کال د غبرګولي د میاشتې په دریمه نیټه په مړانې او متانت سره د وسله والو یرغلګرو په وړاندې ودرېدل او مبارزه یې وکړه او پرې یې نه ښودل چې تروریستان خپلو ناوړو او غرضي موخو ته ورسېږي. همدارنګه د کورنیو چارو وزیر په جلال آباد او پنجشیر کې وروستیو تروریستي بریدونو ته په اشارې سره وویل د پولیسو د خاصې قطعې موظفینو په جلال آباد ښار او پنجشیر کې په خپل چټک غبرګون سره ثابته کړه چې په همغو لومړیو شېبو کې ددښمن د تحرک د شنډولو توان لري چې دا د پولیسو د مسلکي کېدو او د بې ساري پیاوړتیا بیلګه ده. د کورنیو چارو وزیر ددې مطلب په بیانولو سره چې د افغانستان خلک د امنیتي مسوولیتونو د لېږدونې د پروګرام د بشپړ مسوولیت په منلو او د جمهوري ریاست د انتخاباتو د ترسره کولو په درشل کې دي د کورنیو چارو وزیر په خپلو خبرو کې زیاته کړه باید ددې هېواد دښمنانو ته وخت ورنکړو چې په خپلو پوچو او بې بنسټو تبلیغاتو سره نړیوالو ته زموږ د امنیتي ځواکونو غلط تصویر ورکړي حقیقت دادی چې د افغانستان دښمنان ډېرې هلې ځلې کوي چې د افغانستان پیاوړي ځواکونه کمزوري وښيي او د خپلو ګوډاګیو غلچکي بریدونه داسې څرګند کړي چې ګواکې ډېر پیاوړي

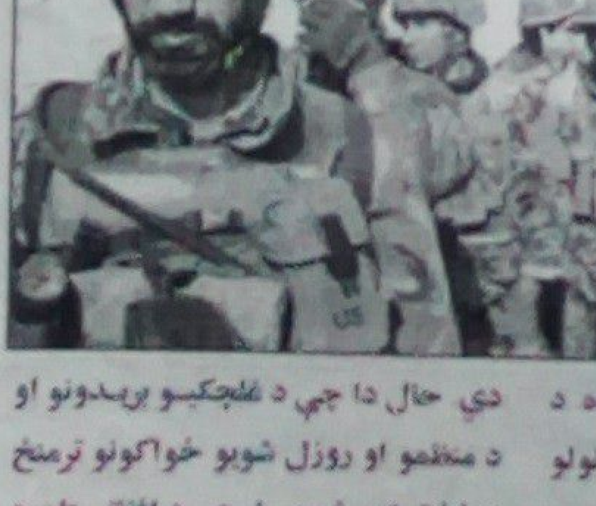

دي حال دا چې د غلچکیو بریدونو او د منظمو او روزل شویو ځواکونو ترمنځ عملیات ډېر توپیر لري. د افغانستان د سولې او ثبات دښمنان زیار باسي په ځان مرګو بریدونو او د سړک پر غاړه د ماینو په ایښودلو سره ځان پیاوړی وښيي حال دا چې دا هیڅکله حقیقت نه لري او دا کار له یو منظم ځواک سره پرتله کېدای نه شي بله مساله چې افغان ځواکونه یې نه ماتېدونکي کړي هغه نه خپل هېواد سره د افغانانو مینه ده. دا مینه د هر افغان په وینه کې ځای لري. دا د اوس خبره نه ده، افغانانو تل کله چې افغانستان ته له کوم لوري خطر پېښ شوی بیا افغان ولس سره یو موټی شوي اوګډ دښمن ته یې داسې ځواب ورکړی چې د تاریخ پاڼې پرې ډکې شوي دي. دا یوه څرګنده خبره ده چې افغانستان د تاریخ په زړه کې روښانه او څرګند ځای لري او د تاریخ په اوږدو کې هیڅ یو زبرځواک په دې نه دی بریالی شوی چې افغانستان لاندې کړي اوس هم افغانان د خپل هېواد د ساتلو پوره صلاحیت لري. همدا لامل دی چې د افغانستان د وسله والو ځواکونو لیکې ورځ تر بلې پیاوړې کېږي. همدا اوس مهال دغه ځواکونه هم د کمیت او هم د کیفیت له پلوه پیاوړي او غښتلي دي. افغان ولس پر خپلو وسله والو ځواکونو باندې ویاړي او دا باور لري چې له ۲۰۱۴ م کال وروسته زموږ وسله وال ځواکونه کولای شي چې د نړیوالې ټولنې له مرستې پرته پر خپل مټ په بشپړ باور سره د خپل هېواد دفاع ته ملا وتړي، خو خپلې

۷ مخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

روغتيا او ژوند

په کندهار کې د لشمانيا ناروغۍ پېښې زياتې شوې دي

عبدالله کندهاري

د کندهار د عامې روغتيا مسوولين وايي چې په دغه ولايت کې د لشمانيا ناروغۍ پېښې زياتې شوې، خو ملاريا يا کمه شوې ده په کندهار کې د ملاريا او لشمانيا د ناروغيو د کنټرول مسوول ډاکټر عبدالشکور نصرت د ملاريا د مخنيوي د ورځې په لمانځونده کې وويل، په دغه ولايت کې تېر دې لس زره کسان معاينه شوي چې ۲۵۳ کسان په شديدې او عادي ملاريا ناروغيو اخته و ديادې سرچينې د څرګندونو له مخې په ملاريا اخته ناروغانو درملنه په وړيا توګه شوې ده «دغو کسانو ته مو په درملو لړلي پشه خانې هم ورکړې» نوموړي وايي پر دې

سربېره يې په کندهار ښار او ولسواليو کې هم ۳۳۹۱۴۵ پشه خانې وېشلې دي «زموږ له خوا د پشه خانو د وېشلو لړۍ روانه ده او تر راتلونکو درېو کلونو پورې به څلور مليونه پشه خانې د ملاريا او لشمانيا د ناروغيو تر ګواښ لاندې سيمو ته ورکړل شي.» ډاکټر عبدالشکور نصرت د کندهار ښار ترڅنګ ژړی، دامان، پنجوايي او ژړۍ ولسوالۍ د ملاريا او لشمانيا تر ګواښ لاندې سيمې وګڼلې «موږ په هغو سيمو کې چې د ملاريا او لشمانيا خطر ورته متوجې دی، هلته مو د عامه پوهاوي کار پيل کړی» ډاکټر نصرت همدارز وويل چې تېر کال يې په کندهار کې ۳۹۲۶ د لشمانيا يا کالدانې پېښې ثبت کړې چې د دې ترڅنګ دولس زره يې نغقيبي ناروغان وو. د نوموړي په خبره، نړيوال روغتيايي سازمان دغې ناروغۍ ته د اندېښنې له کبله د کندهار زخم نوم ورکړی او د ورکېدو لپاره يې جدي هلې ځلې کوي «په کندهار کې يو بله سخته ناروغي چې عموماً ښې رامخته کوي، د حاشوي کالداني په نوم ده چې د انسان په بدن کې دنه په پټه فعاليت کوي او بيا وروسته د بدن پر دباندې برخه ښکاره کېږي» د ملاريا او لشمانيا د کنټرول د دغه مسوول په خبره، د ټول هېواد په کچه د حاشوي کالداني ۳۵ پېښې ثبت شوي چې له دغې ډلې ۱۷ يې په کندهار کې دي دا په داسې حال کې ده چې د عامې روغتيا وزارت د معلوماتو له مخې له ۲۰۰۰ تر ۲۰۱۰ ميلادي کاله پورې په هېواد کې د ملاريا په پېښو کې ۲۶ په سلو کې کموالی راغلی

ټولنيز روح له کوره پيل کېږي

د دې لپاره چې کوچنيان د ټولنې په خنګ کې د قدر وړ ژوند وکړي، بېلابېلو اجتماعي مصروفيتونو ته اړتيا لري. کوچنيان داسې فرصتونو ته اړتيا لري چې د دوی د عمرونو او مېنو سره مناسبې دوستۍ او ملګرتياوې وکړای شي، د حقونو حقوقو مراعات وکړي، په اجتماع کې خپل محبوبيت حس کړي، له نورو سره د دوستۍ قدرت په ځان کې وګوري او د ژوند په ټولو ضروري چارو کې د دې چارو د اجرا کولو او سرته رسولو عهدې څخه ووتلای شي. د پلرونو په حيث په مور کې دا قدرت اوسېک شته چې له خپلو کوچنيانو سره په ژوندانه کې په زړه پورې مرسته وکړو اود داسې چارو سرته رسولو اقدام وکړو چې کوچنيان زموږ د تقليد او پېښو په واسطه په اجتماعي ژوند کې په سمه لار روان شي کور کوچنی نه د اجتماعي ژوندانه لومړنی ښوونځی دی چې په کوچنی کې دوام ترونکی اغېزه پرېږدي او د عمر ترپايه پورې ترېنه نه ځي. هغه کوچنيان چې په کورنی ژوند کې په زړه پورې مصروفيتونه اوپوهې حاصلې کړي اوپه کاله کې د مور اوپلار په خوږه مينه ماړه وي داسې کوچنيان ژوندانه اوټولنې ته په سه سترګه ګوري او کوم کوچنيان چې له دغه پورته ياد شوي نعمت نه بې برخې اومحروم وي د ژوندانه د پرمخ بيولو قدرت اوتوان په ځان کې نه ګوري او اجتماع ته په کرکه ګوري. هغه کوچنيان چې په داسې کورونو کې استوګنه کوي چې له نورو کورونو سره دوستي او ارتباط لري نو دغه کوچنيان چې نوي شي نه ملګرتيا او له دوستۍ څخه خوند اخلي او د ژوندانه په خوږو به پوهېږي نو ويلای شو چې د کور سلوک د کوچني اجتماعي، ذاتي انکشاف ودې اوپه ژوندانه کې د کوچني د برنه پاتې کېدو اوعدم انکشاف سرچينه ده پخوانردي چې کوچني د نورو ګرانيت رده کړي لازمه ده چې لومړی ورته خپل ځان ګران وي څکه د ځان ګرانښت او قدر له ژوندانه او اجتماع سره ستر عامل دی

ډېرې لارې چارې شته چې مور او پلار د هغو په مرسته کولای شي چې خپل کوچنيان په دې پوه کړي چې خپل ځانونه وپېژني اوځانونه په درنه سترګه وګوري

د پلار او مور د مينې او پېرزو له لارې کوچني پوهېدلای شي چې د مور اوپلار زړونو ته ډېر ورنږدې. کله چې کوچني د خپل مور اوپلار مينه اومحبت د خپل ځان په باره کې وويني نوداپته ورته لګېږي چې د ده ژوند قيمتي اومهم شی دی او د خپل ځان په اهميت پوهېږي. کله چې کوچني پوه شي چې څرنګه يې د قصور اړخونه منلي اوڅرنګه د خپل قوت له اړخونوڅخه ګټه اخلي. له همدې لارې داهم رده کوي چې څرنګه د نورو قدر وکړي اوداسې يې ومني لکه څرنګه چې دي اوپه درغوی ورته وګوري. داخبره د مور اوپلار په وس کې ده چې په خپل اولاد کې سم نفسي او وجداني اړخونه وروزي او نه خپل اولاد سره داسې مينه وکړي او داسې يې ومني لکه څرنګه چې په نفس الامر کې وي. بعضې نه چاسره مينه بايد د اجتماعي واقعي سمون اوګټو په اساس نه وي نه د ضدي نظر په اساس لازمه ده په کوچني کې داسې حس وروزل شي چې له واقعيتونو پرته نه خپل

عصبيت او نفرت څخه، کماهي او په واقعي توګه درک کړي. توجايېرسال نه د واقعيت نه محې په مثبت اومنفي نظر وګوري نه د خپل نفسي نظر له محې که په کوچني کې مور اوپلار داسې حس وروزلای شو نو نوی د ټولنې او اجتماع په تعمير کې پخه خښته کېښودله اوچېله وجداني، ايماني اوانساني وظيفه يې سرته ورسوله اوخپل کوچني يې د روښانه راتلونکي په لوري سوق کړ. اوکه مور اوپلار خپل کوچني داسې وروزي چې هر څه او هر چاته د خپل نفسي نظرله مخې ګوري او واقعيت ته په کوم ارزښت قايل نه وي نوپه دې صورت کې دوی د اجتماع په تعمير کې اوښه، شړېدلې خښته ايښې ده. نود اجتماع د ودانۍ بقاته يې ډېر تاوان رسولی دی. په کوچني کې تعصب او رخه له دې کبله څرګنديږي چې هرڅه اوهر چاته د خپل نفسي اوعندي نظرله مخې ګوري اود نفس الامر سېګه او بدې له نظره غورځوي. هرڅه چې ده ته نه ايښي نه يې بولي اوهرڅه چې ورته بداېښي بد يې بولي. د تعصب په ساحه اومحيط کې روزل شوي کوچني د ښو او بدو معيار خپل نظر او نفسي احساس بولي. کله چې کوچني خپل مور اوپلار ګوري چې، د ځينو کرو او يا ځينو اجتماعي فعاليتونو سره تنفسي لري، په کرکه او نفرت ورته ګوري. نو دې هم له همدغه کوچنيتوب څخه د خپل پلار او مور په پله کېږي، په لاشعوري توګه پل ږدي. اوهغه څه بد بولي چې د ده مور اوپلار يې بد بولي اوهغه څه نه ښه وايي چې مور اوپلار يې ورته ښه وايي. له همدې ځای نه په کوچني کې د تعصب او رخې زړي شين کېږي او وده کوي. نردې چې په پای کې دغه تعصب او رخه عزيزه اوطبيعت وګرځي. که يا وروسته په حقيقت پوه هم شي، خو له دغه غيرې صفت څخه ځان شکول ورته ډېرګران اوسخت وي. د مور اوپلار وظيفه ده چې، کوچنيان له حقيقت او واقعيت سره د اشنايي په ساحه اومحيط کې وروزي او هر څه او هر اجتماعي فعاليت ورته وباکي، لکه څنګه چې وي هم هغسې يې وروښيي او د واقعيت ييني حس په کې کلک وروزي ترڅو وکړای شي چې واقعي ښه او بد درک کړای شي او په شخصي او اجتماعي ژوندانه کې مثبت او ګټور رول ولوبوي

د وزن کمولو غوره لارې

د وجود د وزن کمول د رسالو کسانو لپاره يوه ستونزه بلل کېږي. چې د وزن د کمولو لپاره بېلابېلې لارې هم شته. خو په ورځني توګه د خپلو خوړو او خوراک له کمولو پرته هم کولای شو چې په اسانۍ سره د بدن وزن کم کړو او نوره به نه زحمت تاسو کولای شئ چې په خپلو ورځنيو خوړو کې ځينې د شامل کړئ:

مستې:

مستې هغه لبني محصولات دي چې له شيدو ترلاسه کېږي. دا خواړه سپک او ډېر کلسيم لري. چې په وجود کې د چټک جذبېدلو سر بېره د وجود د وزن د کمېدو لامل هم کېږي

د چرګو هګۍ:

که غواړئ په خپله سهارنۍ کې سپک او خوندور خواړه ولرئ نو به دا وي چې د غوړينو کېک او کلچو پر ځای د چرګو هګۍ وخورئ. څېړنې ښيي چې که په سهارنۍ کې

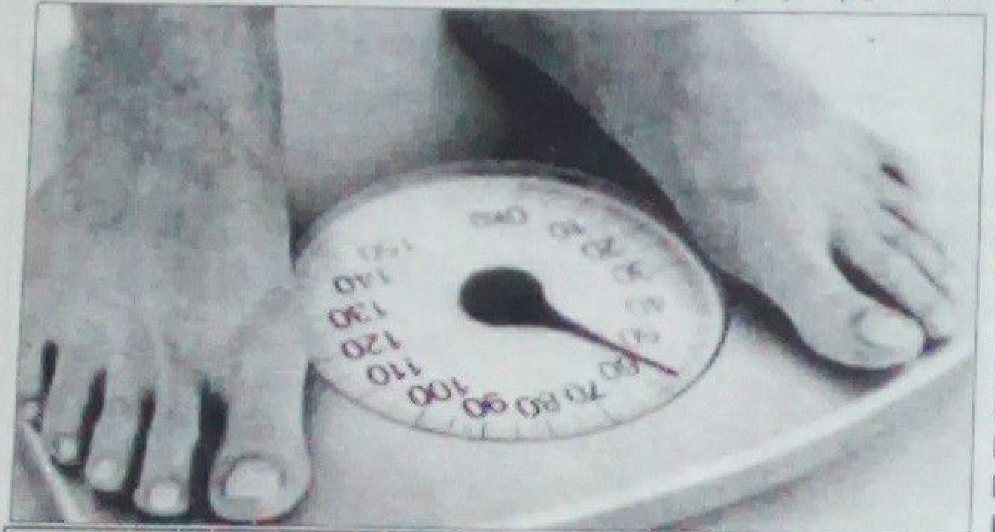

مرخېړۍ د غوښې پر ځای خوندور او لږ کالوري لرونکي خواړه دي، چې کولای شي د وزن پر کمولو ښې اغېزې ولري

هګۍ وخوړل شي نو ډېر نوره نه راځي او د سهارنۍ او غرمې تر منځ واټن اوږدېدای شي.

پسته:

پسته داسې فکر وکړئ چې مغز لرونکي خواړه د چاغېدو لامل کېږي. خو پسته نه دې ډلې پورې ده. د پستې په شان زيات مغز لرونکي خواړه فيبر او پروټين لري. چې د مړېدو لامل کېږي. چې د [illegible] لامل هم کېږي.

مرخېړۍ:

مرخېړۍ د غوښې پر ځای خوندور او لږ کالوري لرونکي خواړه دي. چې کولای شي د وزن پر کمولو ښې اغېزې ولري. که په هر خل خوړو کې د غوښې پر ځای مرخېړۍ وخوړل شي نو شاوخوا ۴۲۰ اضافي کالورۍ به مو له بدنه لېرې کړي وي.

د زيتونو غوړي:

په خپلو خوړو او سلاد په تيارولو کې د زيتونو له غوړيو ګټه اخيستنه د وجود د وزن په کمولو کې ډېرې اغېزې لري. زيتون په خپل جوړښت کې د اولېيک اسيد په نوم مواد لري او د خوړو نو په مهال يې مغزو ته داسې انګېره رسوي چې ګواکې تاسو ماړه شوي ياست.

ګرزي يا سوس لرونکي غلې:

که غواړئ چې وزن مو ژر کم شي نو له د عادي او معمولي غلو خوړل کم کړئ او پر ځای يې ګرزي يا سوس لرونکو غلو خوړل پيل کړئ. څېړنو ښوولې چې د سوس لرونکو غلو خوړل د وزن په چټک کمولو کې ډېر اغېزمن دي. په دې برخه کې تاسو کولای شئ چې نه وريجو، لوبيا، نخودو او نورو حبوباتو سره سوس لرونکي ډوډۍ وخورئ.

مرچ:

په خوړو کې لږ اندازه مرچ اچول نه يوازې ستاسو خواړه خوندور کوي بلکې ستاسو د وزن پر کمولو هم اغېز کوي. سره مرچ د کپسيس په نوم مواد لري چې د بې اشتهايي لامل کېږي. د خوړو مرچو خوړل هم په دې برخه کې مرسته کولای شي.

باقلې:

باقلې ډېر پروټين لري او څېړنو ښوولې چې د باقلې شنې دانې انټي اکسيډاني خاصيت لري چې په وجود کې د غوړو د راټولېدو مخنيوی کوي او په پايله کې د وزن د کمېدو لامل کېږي.

وريجې له سبزيو سره:

ځينې سبزي لکه ګنهو او کرم په خپل جوړښت کې ډېر فايبري مواد لري چې د وريجو د اضافي کالورۍ د مخنيوي لامل کېږي. چې په خوړولو سره يې د وريجو ځای نيسي او تر ډېره د مړښت احساس کوي. څېړنو ښوولې کله چې خوک د ورځې نه وريجو سره سبزي وخوري نو په ملېلمنې کې يې اشتها کمه وي او لږ خواړه خوري.

د ژوند روغتيايي طريقه مرګ ځنډوي

ژباړن: جاوېد اوريل

ټوليزه روغتيا

اجتماعي صحت د خلکو سره د ژوند کولو د لارې په مانا دی. يعنې داسې چې له نوي ملګري پيدا او زړې ياراني وساتې. کار او لوبې د ملګرتيا په فضا کې مخته بوځې او کله چې ضرورت پيدا کېږي نو نه اماده و اوسې چې د نورو سره مرسته وکړې. په دې برخه کې ارتباطات او خپل احساسات د نورو سره يې شريکول مهم دي

د روغتيا مثلث

کله سخت سټړی يا وږی شوی يې ۱ هغه احساس ستاسو د نورو سره پر کړنو څه تاثير کړی و ۱ که چېرې دا سټړی والی او يا وږی والی همداسې پاتې شوی وای نو ستا د وجود پر فزيکي حالت به يې څه تاثير کړی و ۱ حتما چې تاثير به يې کړی وای، له دې خايه ښکاري چې د فزيکي، رواني او اجتماعي صحت تر منځ مستقيم ارتباط قايم دی. نو که چېرې په صحت غواړو نو درې واړو برخو ته بايد توجه وکړو. د درېو مساوي ضلعو مثلث د صحت د تعادل نظريه څرګندوي. د دې له پاره چې د صحت لوړې څوکې ته ورسېږو، بايد درېو واړو برخو ته پام وکړو. که چېرې د مثلث يوې ضلعې ته پام ونه کړو يا هم په يوې ضلعې کې ډېر تم شو او دا نورې هېرې کړو نو په داسې وخت کې ممکن ښادي ضلعې له منځه لاړې شي او د روغتيا مثلث خپل مفهوم له لاسه ورکړي

د روغتيا دوام

د روغتيا مانا دا ده چې په ټوله کې نه ژوند وکړې يعنې کامل صحت ولرې. کامل صحت د ورځني ژوند په کولو سره نه مالومېږي. په روغتيا کې دا هم شامل دي چې ته څنګه پرېکړې کوې، څنګه خپل چلند انتخابوې اساس يې پر صحي علم او صحي ليدلوري ولاړ دی ۱ دا خبره د ژوند په ټولو اړخونو پورې تړلې ده چې هغه د فزيکي، رواني او اجتماعي صحت لرل دي صحت د پراخ مفهوم درلودونکې کلمه ده ور سره د کامل صحت نظريه يا فزيکي، رواني او اجتماعي صحت تاثيراتو ته توجه کوي چې دا په خپل وار سره د انسان روغتيا باندې ښه اغېز کولی شي. د صحت دوام د يوه چارټ او ګراف سره پيمانول شو چې يو فعاليت، حرکت يا دوره رانه بيان کړي. په مجموع کې صحت او مرګ په يوه ويکتور کې راولو چې يوه سر نه يې يو وي نو بل سر نه يې بل، نو په داسې يوه وکتور کې د يې لور خوانه حرکت د کامل صحت په لور حرکت دی او چپې خوانه يا مريضې او بلاخره مرګ دی چې يو څوک لومړی د صحت په دريو برخو کې د مشکلاتو سره مخ او بيا له دنيا سترګې پټوي

د روغتيا پراختيا

په طبابت کې وروستيو پرمختګونو نږدې هغه ټولې مريضۍ له منځه وړې دي چې دا خو لسيزې وړاندې يې ډېر خلک هر کال له منځه وړل. خو دا نو په دې مانا هم نه ده چې موږ د ناروغيو څخه خلاص يو بلکې زموږ په مخ کې د هغو سارې ناروغيو را ديخوا ته نوې ننګونې پرتې دي. هغه ننګونې دا دي، چې څوک خپل صحت ته په پام سره څنګه وکولی شي، چې، داسې پرېکړې وکړي چې د دوی ژوند بهتر اغېزمن نه شي، دوی څنګه صحي خواړه او غذايي رژيم جوړ کړي، دوی سپورت او فعاليت نه څنګه زمينه مساعده کړي. د خلکو سره څنګه و اوسېږي او د خپل رواني صحت نه پاره کومې برخې ته پام کې ونيسي او د خلکو سره هم ښه وضعيت وکړي. دا کار فکر او مالوماتو ته اړتيا لري. چې هر څوک بايد ورته پام وکړي. او يا دا شيان بې د روغتيا د اغېزمنولو سبب نه شي

د ژوند کولو مهم فکتورونه نه کلونو راهيسې چې د روغتيا د برخې کارپوهانو د خلکو مختلفې ډلې مطالعه کړې دي. دوی داسې فکتورونه موندلي چې هغه د خلکو پر روغتيا، خوشالي او اوږد ژوند کولو مستقيم تاثير کوي. هغه خلک چې په منظم ډول دا اووه عملونه اجرا کوي دوی د ښې روغتيا لرونکي او د اوږد عمر کوونکي ياد شوي دي. دغه اوو عادتونو ته د ښه ژوند فکتورونه وايي. دا عملونه تکراري دي يعنې هغه عادتونه دي چې يو څوک بايد همېشه ورته پام وکړي او خپل ژوند ور سره عيار کړي چې بيا به يې د روغتيا د حاصلېدو سبب هم وګرځي. هغه دا دي

هره شپه له اوو تر اتو ساعتونو خوب کول

د ورځې درې وخته په ټاکل شويو وختو کې ډوډۍ خوړل

له سګرټ څکولو څخه ډډه کول

هره ورځ ساړاری کول

په ازادۍ هوا کې هره اونۍ درې تر څلور ځله نږدې نيم ساعت ازاد تمرين کول يعنې سپورت بايد وشي

د الکولو نه استعمالول

او خپل وزن کنټرولول

د روغتيا له پاره دا صحي عادتونه خپلول د هر چا له پاره ډېر ضروري دي او هر څوک چې دغو ټکو ته پاملرنه همېشه وکړي نو کلونه کلونه ژوند به يې اضافه شي او که چېرې يو څوک ورته پام نه کوي نو کلونه کلونه ژوند به يې ور کمولی شي

دلمي ژوند

متوقع ژوند د هغو اوسطو کلونو شمېر دی چې د خلکو د يوه ګروپ يا ډلې له پاره توقع کېږي چې دوی به دومره کلونه ژوندي پاتې شي. متوقع ژوند پر ډېرو فکتورونو ولاړ دی لکه جنسيت، ارثيت، چاپېريال، کلتور، طبي خدمتونو ته لاسرسی او د صحي عادتونه خپلول يعنې که په دې برخو کې پرمختګ وشي نو سبب ګرځي چې يو څوک ډېر ژوند وکړي او برعکس که دې ټکو ته پام ونه شي او يا په نظر کې ونه نيول شي نو د خلکو متوقع ژوند به کم ټاکل کېږي. د امريکا په متحده ايالاتو کې متوقع ژوند نسبت شلمې پېړۍ ته، تقريبا دوه چنده شوی دی. په ټولس سوه نويمه ميلادي کال کې د هر وګړي متوقع ژوند ۷۹ کاله

و خو په ۱۹۸۹ ميلادي کال کې دا اندازه ډېره لوړه شوه يعنې ۷۵ کلونو ته متوقع عمر ورسېد. متوقع ژوند د ۱۹۵۰ ميلادي کال را ديخوا د ښځو په برخه کې ۹ کاله او د سړيو په برخه کې ۸ کاله زيات شوی دی. د يوې پېړۍ په تېرېدو سره وژونکې ناروغۍ لکه نمونيا (سينه وبغل)، زکام، توبرکلوز او نورې انتاني ساري ناروغۍ ډېرې را کمې شوې دي. ځکه چې اوس د ښه ژوند کولو فکتورونو يا عادتونو ته زياته توجه شوې ده. خو اوس د مرګ نوي سببونه پيدا شوي دي، داسې چې د امريکا په متحده ايالاتو کې د زړه ناروغي، سرطان، د مازغو سکتې او ترافيکي او نورې حادثې د مړګونو ډېرې فيصدي تشکيلوي يعنې اکثره مړګونه د دې سببونو څخه را منځ ته کېږي. په ځوانانو کې يعنې له ۱۵ کلنۍ څخه نيولې يا تر ۲۴ کلنۍ پورې عمر لرونکو کې د مړګونو اکثره سببونه يا رحمي کېدل دي، وژل کېدل دي. ځان وژنه او سرطانونه دي. متوقع ژوند د يوه هېواد څخه تر بل هېواد پورې توپير لري د مثال په ډول يو څوک چې د امريکا په متحده ايالاتو کې په کال ۱۹۸۹ کې زېږېدلی، د هغه متوقع ژوند ۷۵ کاله و خو په ايتوپيا کې چې څوک پر همدې وخت زېږېدلی متوقع ژوند يې ۴۱ کاله و د دې سبب د امکاناتو په تغير کې دی، روغتيايي خدمتونو ته لاسرسی، روغتيايي تعليم، معافيت يعنې د مريضيو په مقابل کې ځان واکسينول ور سره په خوړو، او د ژوند په معيارونو کې توپير هم د دې سبب ګرځي چې د متوقع ژوند کلونه زيات يا کم شي

خوشاله ژوند

صرف اوږد عمر کافي نه دی د ژوند د کميت تر څنګ کيفيت هم مهم دی. د ژوند کيفيت په دې مانا دی چې د روغتيا اندازه يې او د ژوندي پاتې کېدو څخه يې رضايت څومره دی

د روغتيا په فزيکي، رواني او اجتماعي برخو کې کامل صحت لرل د سړي په ژوند کې د خوشالۍ اندازه زياتوي چې دا يې د سړي د عمر په نسبت معلومېږي. د ژوند په پرېکړه کولو کې صحي مهارت لرل او د صحي عادتونو عملي کول د ژوند پر کيفيت هغه اوس او په اينده کې هم به اغېز کولی شي

ستا فکر ستا پر روغتيا ژور تاثير لري

د يو روغتيايي عادتونو عملي کولو ته څنګ چې ته بايد څه وکړې او څنګه وکړې نور شيان هم مهم دي، لکه ستا فکر پر دې تاثير کوي چې ته څومره د ځان سره احتياط وکړې. د مثال په ډول، که غواړې چې صحي عادتونه عملي کړې نو ته به پر دې باور لرې چې دغو عادتونو په عملي کولو سره ستا وجود ته فايده رسېږي او دا دې په ګټه دي او که چېرې يې عملي نه کړې نو تاوان به در رسېږي ستا له پاره دا هم ضروري ده چې د خپل فکر څخه خبر و اوسې، چې د صحت په اړه يې لرې که چېرې پخوانۍ انګېرنې ايسته وغورځوې او د خپلې روغتيا په برخه کې د مسوليت احساس وکړې نو دا کار د ژوند پر کيفيت مهم تاثير کولی شي او د کامل صحت لورې ته خپل وجود رهبري کوې. څېړنو ښوولې ده. هغه کسان چې خوشبين يا مثبت فکر لري نسبت هغو کسانو ته چې، دوی بدبينه او منفي فکر لري دوی لږ په مريضيو اخته کېږي. د ښې روغتيا لرل هغه وخت تصميمېږي چې د هغه فکر هم سم وي که يو څوک په بد وضعيت کې هم وي خو مثبت فکر ولري نو دا مرسته کوونکې کار په دې چې دی به د هغو حالاتو د بدلون هڅه وکړي او ځان به ترې وباسي په منظم ډول خپل ليدلوري ته انکشاف ور کول يو څوک د روغتيا هغه څوکې ته رسولی شي چې له مريضيو په امن شي او خپل ژوند داسې جوړ کړي چې که محدوديت ډېر هم نو دی به د تغيراتو راوستلو وړتيا ولري

ادبي پاڼه

په شعرکې د موسیقي انځورونه

شرر ساپي

شعر د خپلې ښکلا په ساتلو کې په ډېرو توکو تکیه کړې؛ چې یو له هغو توکو څخه د موسیقۍ انځورونه دي، چې په شعر کې پراخ ابعاد لري، او کره کتونکي ورته ځیر شوي دي، د کره کتونکو په نزد شعر په عمومي ډول پر څلورو اصلونو ولاړ دي
۱- عاطفه - خیال
۲- ژبه
۳- موسیقي
۴- شکل
په یوه ادبي اثر کې به ډېر خواږه پراته وي چې کېداې شي تر اوسه هم کره کتونکي په دې نه وي بریالي شوي چې دغه خواږه په ډاګه کړي او دا هم د ادبي فنونو یوه ځانګړنه ده. موسیقي او له هغې راپېږېدلي خوند یو فطري شی دی او دا په دې مانا دی چې د شعر سرچینه روح او د شاعر غریزه ده، ارسطو وایي: ،، د شعر او نورو ښکلو هنرونو ترمنځ مشترک عامل محاکات دي؛ د شاعر، مصور، موسیقار او بت تراش په ذهن کې د یو شي تصور پیدا کیږي چې غواړي په ملموسه بڼه یې

وړاندې کړي خو څېله هم ترې خوند واخلي او نور هم ترې خوند واخلي خو د محاکاتو هنرونه په خپلو کې د موضوع، مادې او یا هم د محاکاتو د اسلوب او طریقې له مخې اختلاف لري،، نو په همدې اساس د محاکاتي هنرونو ترمنځ اختلاف په ماده کې دی، په شعر کې کارول شوې ماده منطوق ویل شوي، کلمات دي چې ځانګړي آهنګ لري، او موږ په اسانۍ کولی شو چې اهنګ د لرې په هره زاویه کې مشاهده کړو، د اسونو د پښو په ټکا، د لښو په اړولو او د خپل زړه په دړزا کې یې موندلي شو. خو زموږ د بحث موضوع شعري موسیقي ده، معاصرو کره کتونکو شعري موسیقي په څلور ډوله وېشلې ده.
خارجي موسیقي، جانبي موسیقي، داخلي موسیقي او معنوي موسیقي
خارجي موسیقي تر ډېره په شعري بحرونو ولاړه ده، که څه هم په پښتو ژبه باندې د عربي عروض دومره نه پلې کیږي، خو بیا هم موږ کولی شو چې د اوږد او لنډ بحر ترمنځ توپیر وکړو، په

عموم کې لنډ بحرونه د اوږدو بحرونو په نسبت شرنګېدلې موسیقي لري.کټ مټ د سېند څپو نه ورته وي چې لامبوزن ترې خوند اخلي، خو که لامبوزن نه وي بیا ورته همدغه څپې بلا ښکاري، اوږده بحرونه بیا تر ډېره په جانبي، داخلي او معنوي موسیقي ولاړ دي او دا د شاعر په هنري تجربې او په شعر کې د اوږد لاس په لرلو تر سره کېدلای شي
د پښتو ژبې معاصر شاعر پیرمحمد کاروان وایي:
وطن د اور په سېند کې لامبي زلمي
جنګ خوړلي
د کابل ځان د نڅونو مړي هم نهنګ
خوړلي
غنچ د شهیدې لېلا واخله مجنون
محنونه
دګور جنجبو ترې خوندې خونډي
لونګ خوړلي
د کاروان صاحب دغه پورتني غزل په اوږد بحر کې ویل شوی دي، که څه هم د کاروان په شعر کې د موسیقي انځورونه تر بل هر شاعر غښتلي دي، خو بیا هم دغه غزل د هغه نه بو بل غزل سره پرتله کوو چې په لنډ بحر کې یې ویلي دي
سپارو کې د ګل

بلبلان بلبلان
وایې تل دې ودان
دا وطن د افغان
تو یا هم دا چې
ښکار کوه چې کار دې دي
وله مې چې وار دې دي

وزګ د غره کاروان په کې
لوټ کوه چې ښار دې دي
په اوږد بحر کې د رحمن بابا دا غزل چې وایي
چې مې مینه خداې پر تا باندې پیدا کړه
ترکه ما په هغې ورځ خپله رضا کړه

او بل ځای وایي
په لیمو کې مې مدام
عکس ګرځي دګلفام
نور د سترګو مې ګلګون شو
په اررو دګل اندام
که څه هم په پورتنیو دواړو بحرونو کې جانبي موسیقي هم شته او په لومړي غزل کې د همس توري ډېر راغلي یا په دې وینا داخلي موسیقي په کې هم غښتلې ده، خو د بحر په حساب یې تر دوهمې، غزلې، موسیقي کمزوري ده. کله ناکله موږ ګورو چې د اوږده بحر په غزل کې د لنډ بحر نه موسیقي شرنګېدلې وي، موږ یې عمومي قاعده څخه نه شو اخیستلی، کېدای شي چې په اوږد بحر کې
مخ

حقیقت خورشید (کتاب تحقیقاتی درمورد افغانستان از چاپ برامد)

حیات الله حلیم

آسیا یک پیکر آب وگل است
ملت افغان درآن پیکردل است

درسلسله نشر کتاب های مفید و سود مند دربن اواخر کتابی بنام ،حقیقت خورشید، که دران راجع به کلمه افغان و افغانستان توسط عده از دانشمند ان کشور مقالات به رشته تحریرامده که خیلی ها سودمند بوده وکتاب مذکور به کوشش و اهتمام مصطفی عمرزی شرف چاپ یافته است
در کتاب تحقیقاتی حقیقت خورشید نام وچگونگی تاریخی افغانستان به اساس روایات معتبر تاریخی مانند خورشید ثابت گردیده وکتابیست که بهایتاً مورد توجه اهل ادب و علي الخصوص کسانیکه به تاریخ کشور وجهان علاقمند هستند قرارگرفت زیرا مقالات منتشره کتاب طوری که قبلا اشاره شد ازیک سو مبنی بر دیرینه بودن کلمه افغان و افغانستان میباشد و ازجانب دیگر محتویات کتاب پاسخی است به آنعده فرزندان ؟؟کشور که میخواهند به بهانه های این و آن نام کنونی کشور عزیز مارا تغییر دهند
مقالات بیشمار در فهرست کتاب رقم زده شده ولی ما برخی ازعناوین مقالات مهم را بطور نمونه تذکر میدهیم
پیشینه تاریخي کلمه افغان وافغانستان ، قوم افغان بزگترین و قدیمترین قوم افغانستان ، نام های کهن و اساطیری هندوستان وافغانستان در نرد هندوان و ایرانیان ،قدامت اسمای تاریخی ،افغانستان، و افغان ، ،تحقیقی در مورد نام افغانستان ،خراسان ایران وافغانستان و ده ها مقاله دیگر
اما مهتر ازهمه در مورد پیشینه تاریخی کلمه افغان و افغانستان که در پشتی اخر این کتاب از هیوان تسانگ زائر چینایی قول گردیده ، بیشتر از همه جلب توجه میکند

زیرا او مینویسد ،، این مردم ،افغانان، را تحت نام اپوکین ، آوپاکان بسیار با ایمان ودرستکار و بلند همت توصیف کرده است در واقع این واژه ،افغان، ریشه بسیارکهن تاریخی داشته وحتی پیش از اسلام ،درآثار کهنی چون مهابهاراتای هندوان و آثار چینایان ،به صورت اپاگانه و اپوکین ، ذکر

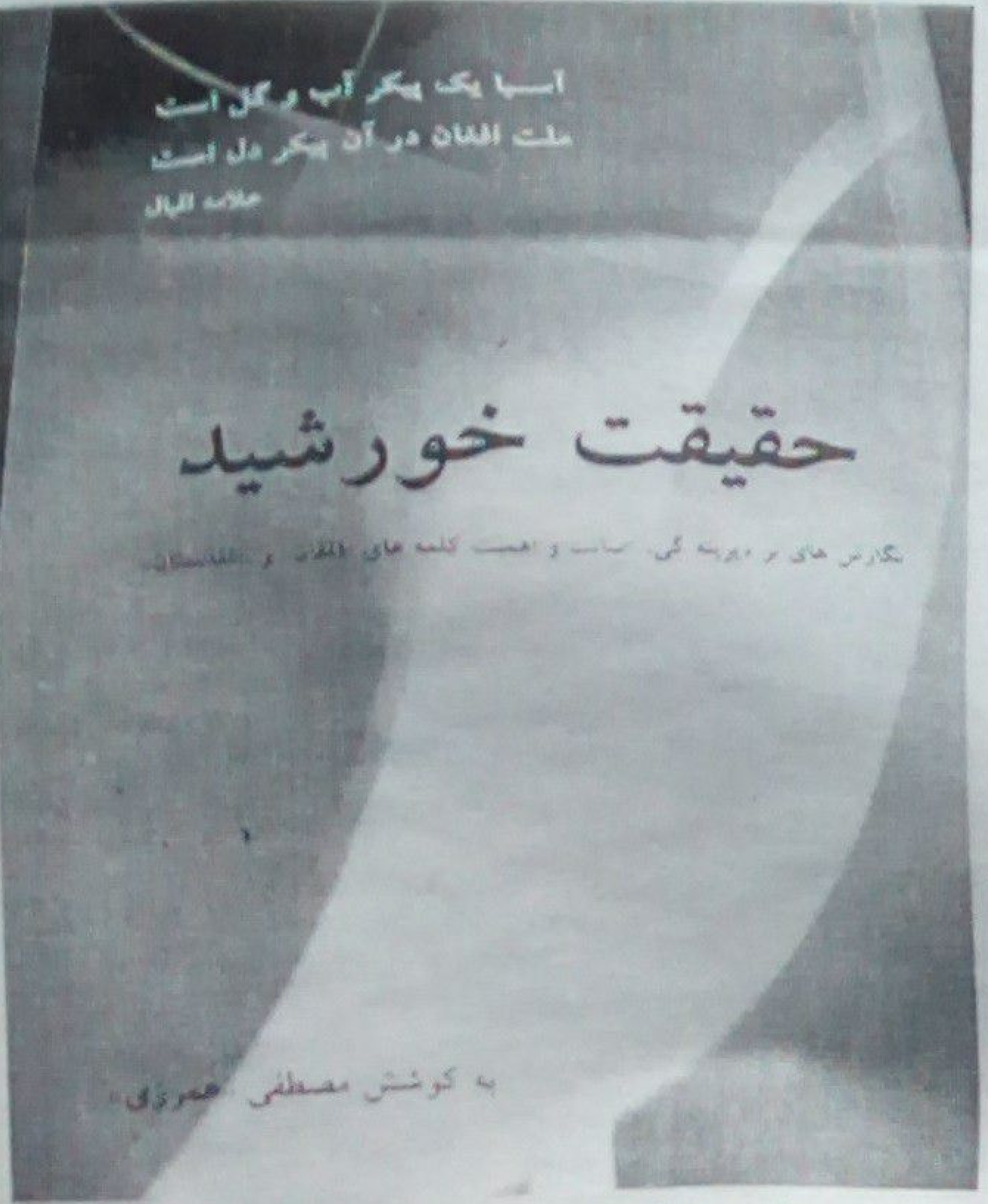

شده است به گفته ی گرنگوریان ،برای بار اول ،به کلمه ،افغان، در قرن ششم میلادی ، وراها مهیرا ، varahamihira
منجم هندی در کتاب خود ،برهام سام میتا ـ Brhatssamhita
به شکل اواګانا Avagana اشاره کرده است ،،
ازینرو میتوان گفت که کلمه افغان یک کلمه بسیار قدیمی و دیرینه میبا شد وتحقیقی در مورد نام افغانستان که ازطرف بعضی از مورخین که ذهن وطرز تفکر شان از چشمه اجنبی ها سیراب میگردد ومیخواهند که فرهنگ اجنبی را داخل ترمینالوژی کشور ما نماید ، گفته میشود که این نام یک نام جدید میباشد که سابقه تاریخی ندارد در حالیکه نظر به گفته

دانشمند فاضل عبد الحی حبیبي واژه افغانستان سابقه هفده صد ساله را دارا میباشد ونیز در اسناد و مدارکی بجا مانده از عصر قبل از اسلام ، سه سند ایرانی هندی وچینیی در مورد واژه افغان موجود است که مکرر در متون مختلف عربی و دری دوره های اوایل اسلام وقبل از اسلام موجود میباشد
صوفی محمد ،شاه، رهبر حزب کارگران جوان افغان ساکن ولایت پنجشیر مدعی برابن داعیه بود که استعمال کلمه افغان به پښتون ها یک اشتباه محض وتاریخی ویک بگو مگو بې بې فایده وبې نتیجه میباشد ، وی مدعی بود که محموعه تاجک ، پښتون ، هزاره و تمام اقوام ساکن د ر افغانستان مساوی به افغان میباشد
کتاب مذکوردر ۲۷۸صفحه به تیراژ ۱۰۰۰جلد به زبان دری در سال ۱۳۹۲به چاپ رسیده و حق نشر آن محفوظ میباشد

په خوست کې د سولې مشاعره وشوه

په دې وروستیو کې په خوست کې د سولې په نوم پراخه مشاعره ترسره شوه، چې په کې د خوست ترڅنګ له یو شمېر نورو ولایتونو هم لسګونو شاعرانو برخه اخیستې وه. دغه مشاعره پیل شوه، چې د پیل شعریې له ګانګه راغلي میلمه قاسمي محمد حسن جبار ونوست د مشاعرې په دوام و شاعرانو هم خپل او انتخاب کړي شعرونه واورول، چې په

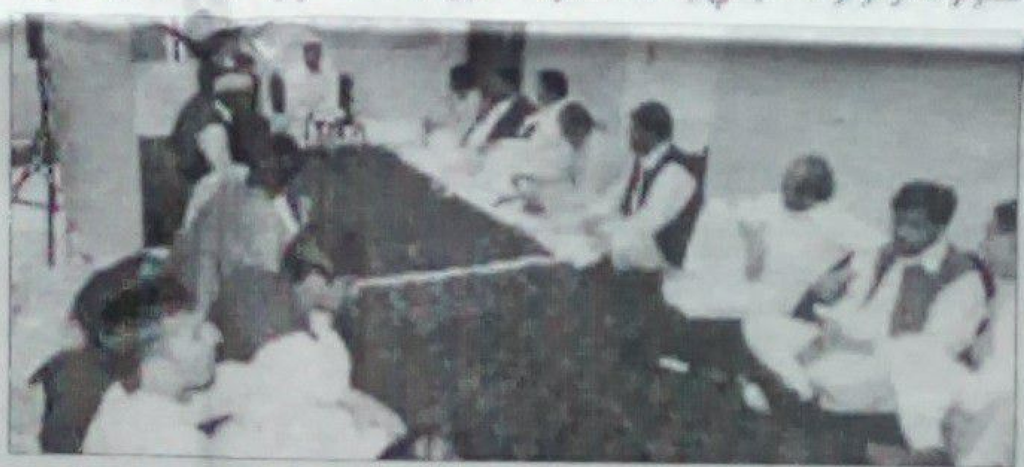

،چې د خوست د والي عبدالجبار نعیمي په کور کې جوړه شوې وه، بلکې والي نعیمي په خپلو خبرو کې دغه ډول مشاعرې او راټولېدنې ګټورې وبللې او غوښتنه یې وکړه، چې شاعران باید په خپلو هنري الفاظو سره د سولې لپاره ډېر څه وکړي نوموړي زیاته کړه، له دې مشاعرې یې موخه د خوانانو ترمنځ مینه او پیژندګلوي او دغه راز د سولې په برخه کې د هڅو د لرې یوه برخه وه وروسته ولولو سره بدرګه شول مشاعره د شپې ناوخته نوې بچې د کنسرت په ورکولو سره پای ته ورسېده، چې کنسرت د سندرغاړو صالحمند کندهاري او سوزګل کنواري له خوا ورکړل شوه یادونې وړ ده، چې له دې یوه شپه وړاندې په همدې ځای کې د سولې یو لوی جشن هم تیول شوی و، چې په کې د هېواد له ګوټ ،ګوټ څخه رنګونه راغلي وو

رحیم ګل نابل

ای وطن !

اقا محمد (لبیب)

ای وطن نازم نام پاک تو
مینمایم سرمه چشمان عالم خاک تو
شرق و غرب بادا فدایت هم جان من
از خدا خواهم تباهی دشمن سفاک تو
خرفه درکندهار است علی اندرمزار
شهره افاق بوده مولوی جام تو
سید جمال الدین جمال علم و فضل است درکشور
راه دانش بازکرد در مصر و هم درشام تو
مردخیز است گندهارا وکندهار ای دوستان
رفعت اسلام بود ست شهر غزنه نام تو
هرات باستان بالم باو ای دوستان
خورشیدتابان جهان بدخش است بام تو
بلندی کوه پغمان اعتلای نام تست
باقصر ابیض کی دهم سپها و ناک تو
تابنده وپاینده خواهم نام تو اندر جهان
شهرت عالم شمول است میوه های تاک تو
قلب قلب اسیا کابل مقبول ما
رازشکست دشمان بودست فرجام تو
ای وطن گرتوصیف توصبح وشام کنم کم است
کی ادا گردد لبیب با گفته های خام تو

ولسي ادب یا فولکلور

په پښتو ولسي اوفولکلوري ادب کې به دلنډیو ګلپاڼې تل تازه او تاندې وي

علامه استاد اروښاد اکادمیسن پوهاند رشاد ، دلنډیو په برخه کې ، داسې په یوه لیکچرنوټ کې ، له نن څخه پنځه څلوېښت (۴۵) کاله دمخه راته ویلي وه.
لنډۍ دپښتو شعر په ګلستان کې ، هغه فورم دی چې لومړی نیم بیتي یې لنډه او دوهمه یې اوږده وي. دامود تول پښتانه ولس ته راجونه ده ، چې لنډۍ دپښتو ادب یوه بې ساري ستره ادبي شتمني او خوږه ، تانده اوخوشبویه پانګه ده. دپښتانه ولس اوپرګنو دژوندانه ، فکر ، ناستې ولاړې، راشې درشې ، تورې او میړانې ، دود او دستور، مینې اومحبت، له وطن سره عشق، دخپلواکۍ په برخه کې سرښندنه اوداسې نور دژوندانه اړخونه نښته ، چې په دغو ولسي مینانوریو او دادب په تابلو کې به یې انځور او

انعکاس نه وي راڅرګندلی
لنډۍ اوتپه ، مسرۍ اوټیکۍ دپښتون ستر آریایي تاریخي تیراومېړني ولس دژوندانه اوکړو وړو اصلي څېره رانغښلوي نه دي کبله له تصنع اوتقلید څخه ډېرې لرې دي ، خو له دې غوره سپېڅلتیا سره که په غور ورته ځیر شو ډېر فصاحت اوبلاغت لري، نوځکه ویلای شو، چې دا ادبي لوړې درداسې ، دپښتون ولس دڅګه ملي ادب ډېرې قیمتي مرغلې دي ، چې پردۍ کلمې ، تعبیرات اوتشبیهات لږ په کې لیدل کېږي ، ددغو ملي مینانوریو ویونکي معلوم نه دي، خو ټول پښتانه ، نر ، ښځې، ښځلي اوځوانان یې په مینه سره وایي دټول پښتانه ولس ګډه اوشریکه

ادبي خزانه ده ، چې دپیدابښت تاریخ یې دپښتو نه پیدا کېدو سره سکه، سیخ تړلی دی ، کله چې پښتانه پیدا شوي دا ادبي مرغلرې یې زمزمه کړې دي
څومره چې موږ ته راڅرګنده ده ، په لنډیو کې غالباً عشقي اوبزمي رنګ ډېر دی ، چې زیاته برخه یې دښځو له خوا ویل کېږي سره له دې په لنډیو کې ملي او ټولنیز ډېر مضامین اونقدهم په کې په ګلورین رنګ راغښتي اوړغول شوي دي
اروښاد استاد عبدالروف بېنوا دلنډیو دادبي ارزښت په برخه کې داسې کښلي دي
لنډۍ نه ټپه ، ټکی ، مسری، اوسندره هم ویل کېږي اویه پښتو موسیقۍ کې ډېر اهمیت

لري او په هرځای کې په بېلو بېلو آهنګونو ویل کېږي ، چې سرې یې هرو مرو تراثر او اغیزې لاندې راځي، دلنډیو آهنګ ډېر خوږ اوسوزناک دی په دغو آهنګونو کې تیرایي ورن ډېر شهرت لري
که دپښتو په کلیو اوبانډو کې ، څوک دلنډیو خوږه آهنګ اوزړه راپاروونکي سوزناک رنګ ته ځیر شي ، نو دپښتوا صاحب دیادونې سره سره ، چې بوازې تیرایي وزن په شهرت سره یادوي، نوبه په مینه سره داووایي، چې دپښتو په ټولو کلیو اوبانډوکې ، دا ملي ادبي عالي مینانوري په عالي آهنګ او وزن کې راڅلېږي چې اغېزه او شهرت یې په ټوله پښتونخوا کې پوښلی دی،

څېړنوه_ علي محمد منګل

چې دهر اوربدونکي زړه راپاروي اوپه دزړنګ یې راولي،
په هرحال ، بهایي جان دخپل خوږه اواحساس راوستونکي او راویبوونکي شعر ترڅنګ په خپلو قلمي آثارو کې، ځای ځای له نبکه مرغه یوه نیمه لنډۍ هم په خپل قلم اوحسن خط لیکلې ده ، چې ډېرې رنګینې دي ، دټولنیز ژوند په هره برخه کې یې ویلې دي، خپلې وایي، چې داده خپله نیکلې او ویلې دي چې مصنوعي رنګ نه لري زه وایم ماشاالله ، ځکه چې لنډۍ دټول پښتون ګډه ادبي زېرمه ده ، هر پښتون اوپښتنه یې وایي دبهایي جان لنډۍ دیو پښتون ویونکي په شان موږ ته

ملې دي، چې نه سرو اوسپینو زرو ډېر ارزښت لري دده دغو ملې ، برمې اوټولنیزو ادبي ګلانو ته به ځیر شو، څه به ګلونه اوسپرغي یې رانه ګېډي اوغوټچه کړې دي په مینه به دلې ورته خای ورکړو څه بنې یې په ادبي ادارانه انځور کړي دي او وایي
ستا په اوربل مې قسم کړی
چې هېرمې نه کړې غوټږونه دي هېرومه
دچیټ کمیس دې مبارک شه
دباندې مه څه چې اوروبه لګوینه
امېل ترڅنګ رويي ترغاړه
په بام ولاړه مخامخ مزه کوینه
په مذینه دې ستا قسم وي
چې ګړی واخلې مخ راواړوه مینه
ژړګی مې شوخو سترګو شوخ کی
ځکه مې خوب دماخوستن نه نه پرېږدینه
جنګ د کابل په لوړو غرو دی
دکمنارې په کلانیځ وروخانونه
دفرنګي پلټنې راغلې
جنګ پرمیدان دی پښتانه خوانان خمه

ورځینه
خال به تازه کم سترګې توري
چې په سنګر کې دې لونګی، شمال وهینه
نیم کښې سترګې په یاد راغلې
چې مسرۍ وایم قلم اوښکې تویوینه
له شوخو سترګو دې شرمېږم
نه بل ته ګوره زه به ستا دیدن کومه
دلوړو غرو په سرمې کېږدی
چې دآشنا دوطن باد راته راځینه
ارمان مې نه ووکه بیامړوای
چې ستا په سپین مړوند مې کړې وای خوبونه
زړګی مې شوخو سترګو شوخ کی
لکه کبلې ترګړنګو وهي خېزونه
پرغرنۍ سپینې واورې اورې
ددوو مینو ترمنځ لارې بندوینه
نن مې نه یاد سره جنګ وکی
چې زما دیار پرزلفومه وهه لاسونه
علاقه دار دلرخومار دی
حاکم لږم دی ، حکمران لیوه نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرهنګ ، هنر ، اقتصاد او ټولنه

دجلال آباد ښار د ټولنيزې شورا مشر ډاکتر مسعود ساپي

د جلال آباد ټولنيزه شورا خلکوته د ښو خدمتونو د وړاندې کولو ترڅنګ، غواړي، چې د پرديو د کلتوري يرغل مخه هم ونيول شي

دجلال آباد دخلکو ټولنيزه شورا، چې نوې جوړه شوې اودخلکو د ستونزو د اوارولو په موخه، چې څرنګه هغو ته درسنيو اومطبوعاتوله لارې انعکاس ورکړي. پراخې هڅې يې پيل کړي دي ددغې ټولنيزې شورا مشر پوهنمل ډاکترمسعود ساپي دهېواد ورځپاڼې دخبريال ددې پوښتنې په ځواب کې، چې دجلال آباد دخلکو د ټولنيزې شورا په اړه، چې تراوسه يې څه ګټورې چارې دخلکودستونزو د اوارولوپه موخه ترسره کړې دي؟ وويل دجلال آباد ټولنيزه شورا ددې ولايت دخلکودغوښتنو ممثله شورا ده، چې يو کال وړاندې پرانيستل شوې اوځپل حوزې ټولنه کړې دي ددغې ټولنيزې شورا لومړۍ موخه داده، چې څرنګه دجلال آباد خلک پريوه ټولنيزمحور راټول کړي اوځپلمنځي اختلافات له منځه يوسي له بده مرغه کومې ستونزې، چې له تېروجګړو راپاتې دي بيايې کمې بې کړي اودخلکوپه منځ کې ملي يووالي برابر شي اوددې ولايت ټول خلک دپاکې اوامنيت په ساتنه کې برخه واخلي، نوځکه دجلال آباد دټولنيزې شورا له موخوڅخه يوه داده چې ټولنيزې برخې ستونزې اوارې کړي اوپه دې هکله شورا دجرګو جوړولو له لارې دخلکو ستونزې اوارې کړې دي دغه ټولنيزه شورا هوډمنه ده، چې دخلکوپخوانۍ د جرګې دودونه، چې دستونزودلرې کولولپاره دپراغيزمن واقع کيدل، بيرته يې را ژوندي کړي اودوام ورکړي.

دوهمه برخه ، چې ددې ولايت په ټولنيزه شورا کې ډېره روښانه ده، دخلکوستونزې په ګوته کوي اودجرګو اومرکودجوړولو له لارې يې داړوندو چارواکوسره دستونزې دلرې کولولپاره يو ځاى کوي ديوکال په موده کې چې دغه شورا جوړه شوې، دخلکو ستونزې مويې ګوته کړې اوڅوځله مو دجلال آباد دخلکوستونزې له ولايت اوهمدا راز له ښاروالۍ سره مطرح کړې اوهمدارنګه دنورواړوندو ادارو سره موخبرې کړې اوداوارولولپاره موستونزې ورته په ګوتو کړې دي دجلال آباد د ټولنيزې شورا له دندوڅخه يوه داوه ، چې دجلال آباد ښار په دريو ناحيوکې دګذرشوراګانې منځ ته راوړي، ددې لپاره چې دخلکوګډون په حکومتوالۍ کې ډېره اغېزمنتيا ومومي، دګذرشوراګانې دې پياوړې شي ، چې ددغو شوراګانوله لارې دګذردخلکوستونزې جوتې اوله ښاروالۍ سره يې داوارولولپاره پرې خبرې وشي، نوځکه زمونږ په کړنوکې يوفعاليت داو، چې موږ وتوانيږو دجلال آباد په لومړۍ ، دوهمه اودريمې ناحيه کې شوراګانې جوړې کړو، چې وتوانيدو ۳۲ شوراګانې په دريمه ناحيه کې، اوهمدارنګه ۱۷ شوراګانې په دوهمه ناحيه کې اوځنې ناحه ۲۸ شوراګانې مويه لومړۍ ناحيه کې جوړې کړې دغه شوراګانې له يوې خوا له دولت سره اړيکې ټينګوي اوله بلې خوا دخلکو دستونزو داوارولو لپاره له چارواکوسره خبرې کيږي موږ دجلال آباد له شوراګانوسره به همغږې لرو اوهغه کوو، چې زمونږ اړيکې ورسره لاټينګې شي موږ په دې باور لرو، چې دجلا آباد په

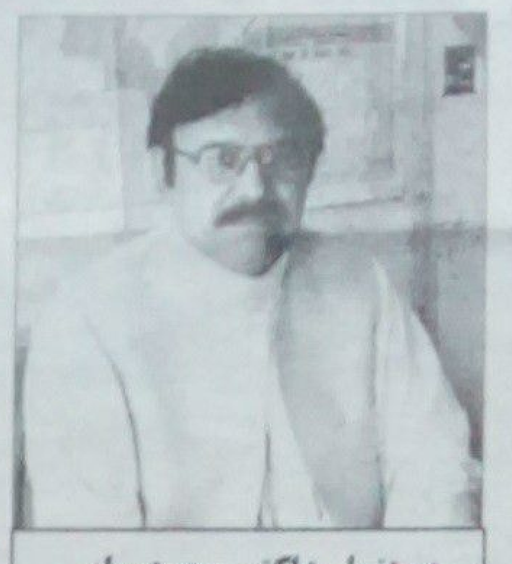

پوهنمل ډاکترمسعود ساپي

څلورمه اوهمداراز په پنځمه ناحيه کې دادول ټولنيزې شوراګانې منځ ته راوړو، چې خلکوته دټولنيزوخدمتونو د وړاندې کولوزمينه برابره شي يوه بله موضوع، چې موږ غواړو وړاندې کار وکړو هغه دا ده، چې دجلال آباد د ټولنيزې شورا په موخوکې يوه داده ، چې څرنګه کولی شي خپل کلتور دپرديو له يرغل څخه وساتي دې موخې ته درسيدولپاره موږ دجلال آباد داطلاعاتو او فرهنګ له رياست سره ګډه پروژه لرو، که خداى کول په دې وروستيووختونوکې به دغه چارې پيل کړو اوهېوادنه زلمونېلې اصطلاحات اولوڅې ، چې څرنګه يې اصلاح کړو په دې تړاو هڅې کوو اوپه ځلمونکې به غونډه جوړوو اودستونزې دلرې کولولپاره به ګډ تصميم نيسو دجلال آباد دټولنيزې شورا مشر ديوې بلې پوښتنې په ځواب کې وويل ددې لپاره ، چې موږ خپل اصيل افغاني اوپښتني کلتور اوفرهنګ وساتو، يوه خپرونه هم لرو، چې دجلال آباد مجلې غږيه نامه نومول شوې اوتراوسه مو دوه ګڼې چاپ کړې دي اوځپل جواز به ژر ترلاسه برابرکړو اودپراولوملي بهير يې دجلال آباد داطلاعاتو اوفرهنګ په رياست کې ترسره شوی دی اوهمدا راز نور اداري پړاونه به يې په کابل کې ترسره شي نوزمونږ موخه له دوسره خپروسره سره داده چې دخپل تاريخ اوکلتور په خوندي کولواوساتنه اودخلکو دفکرونوپه روښانه کولوکې برخه واخلو ډاکترمسعود ساپي څرګنده کړه بله موضوع، چې اړينه ده ددموکراسی بهير دی، چې څرنګه خلک په چاروکې ونډه واخلي اومثبت اواغېزمن رول ولوبوي اوهمدارنګه زمونږ دټولنې دښځو دحقونوپه خوندي ساتلو کې پاملرنه وکړي اوټول اسلامي ، اساسي اونړيوال قوانين اوميثاقونه، چې دښځو لپاره دي هم په پام کې ونيسي اودښځو دحقونو څخه دې دفاع وشي دجلال آباد دشورا مشردجلال آباد دخلکودپرتوستونزو په اړه ديوې بلې پوښتنې په ځواب کې داسې وويل دجلال آباد نوی ښار دپخوانۍ جلال آباد له ښار سره [illegible] اوږدوکې له ولسواليواونوروسيموڅخه جلال آباد ته خلکومهاجرتونه کړي دي، چې له يوې خوا دغه بهير دوګړو دډېروالی لامل شوی اوهم هره ورځ يو زيات شميرهېوادوال دګاونډيو هېوادونوپه تيره بيا له پاکستان څخه جلال آباد ته راستانه اوپه دې ښارکې استوګن کيږي دجلال آباد دخلکو په شمېر کې داسې اوسيدونکو په پرله پسې راتللو دي يوه له دغو ستونزوڅخه داده، چې ددغه ښارخلک هديره نه لري دغه ستونزه، چې اوس کوچنی ښکاري په راتلونکې کې به ډېرې لوی ستونزې راولاړې کړي، ځکه هغه دوستان ، چې په جلال آباد کې اوسيږي دکليو اوولسواليو څخه ښارته راغلي دي ددوی په منځ کې ، چې کوم مهال مړينه رامنځ ته کيږي ، دوی خپل مړي خپلو کليوته ليږدوي اوهلته يې خاورونه سپاري موږ ددې ستونزې دلرې کولولپاره څوځلې دجلال آباد له ښاروال اوهمدارنګه ددغه ولايت له والي سره خبرې کړې، نوموږ هيله لرو، چې دجلال آباد ښاروالي ددغې ستونزې له ژوره پاملرنه وکړي اوله جمهور رئيس حامدکرزي سره دې هم خبرې وشي چې د دوی دغې ستونزې ته دپای ټکی کيږدي دوهمه موضوع، چې دجلال آباد خلک ورته پاملرنه لري، هغه دبرښنا ستونزه ده ، چې په جلال آباد کې شته، خوله بده مرغه ، چې دبرېښنا ويش په عادلانه توګه نه ترسره کيږي اوعاموخلکوته په لږه کچه برېښنا رسيږي، چې داهم يوه لويه ستونزه ده ددغې ستونزې دلرې کولوپه تړاو موهم دبرېښنا اونورو چارواکو سره خبرې اوکتنې کړې دي اوله هغوی څخه موغوښتې دي، چې دبرېښنا ستونزه دې دعدالت په پام کې نيولو سره اواره شي په دې توګه موسم کې چې په دې ولايت کې هوا ډېره تودېږي عام اوبيوزلي خلک همدارنګه ښځينه اوماشومان دتودې هوا له امله له عذاب سره مخ دي نوزمونږ غوښتنه دبرېښنا له چارواکوڅخه په جلال آباد کې داده، چې هره ورځ څوساعته برېښنا بيوزلو اوعاموخلکونه ورسوي

هېواد ـ نوري

هنر و اهداف آن

سکندري

هنر به مثابه عالي ترين پديده اجتماعي وبوليده جامعه بشري ، که با احساس، تخيل و روان آدمي سروكار دارد، داراي اثرات عميقه بوده و نتايج آن در ابعاد گوناگون زندگي قابل بررسي است. که ميتوان گفت تعليم وتربيت وبهداشت رواني يكي از مهمترين آنها محسوب ميگردد يكه اثر هنري ميتواند هدف هاى مشخص را دربر گيرد. مسلماً اين هدف ها گاه بصورت جزئي هستند وگاه درحد كلي تروعميق تر تا آنجا كه اساسي ترين و كلي ترين اهداف تربيت را درآثار هنري جستجو كرد. زيرا هنر اصيل ترين وماندگار ترين نمونه هاى خود برجلوه هاى از مسايل اساسي انسان ، نيازهاى ژرف وى وآرمانها وايدآل هاى عظيم درنظر دارد و ره آوردهاى اولي زندگي را برايش به ارمغان مي آورد. ازاين رو يك اثر مفيد وبرجسته هنرى تنها نمي تواند به تفريح وتنوع محدود شود وتاثيراتش تنها به هيجانات سطحي وآني مخاطبين نمي انجامد، بلكه هنراصيل و مطلوب ارزنده ترين نتايج خود را درحفظ و بهره دروني وپايدار ونقشي كه درتحول وبينش وگرايش وتغيير رفتار ورشد وتكامل مخاطبين داشته باشد، مي جويد. يك اثر هنرى زماني قادر خواهد بود باوجود انسان پيوند عميق برقرار كند كه بتواند درترسيم مسايل اصلي حيات وتعيين نيازهاى اصيل انساني موفق باشد. ارايه مضامين پربار و پيام هاى مطلوب انساني و اعتقادي به گونه اى عميق تر وموثر، با بهره گيرى از اعجاز هنروزيبايي بيان تداوم بخش وجود آثار هنري است از اين رو عمر هنرى غالباً بسته به ميزان ارتباطي است كه با روان انسان وباواقعيت وحقيقت وجودي وى داشته باشد. درمجموع آثار هنري ميتواند با درنظر داشتن اساسي ترين مراحل وعميق ترين ابعاد حيات و تربيت، شخصيت مخاطبين را با تغيير وتحول بنيادي مواجه سازد. چنانكه درفرهنگ ها ومكاتب فكري وسياسي مختلف هنرنقش ارزشي خود را دارد وهمگام با روش هاى فلسفي واعتقادي وانسانه درتمايل گرايش حتي پيش تر از آن گام برميدارد. وبه موفقيت هاى برجسته اي نايل مي آيد. از اينرو هنر علاوه برنقش فردي از تاثيرات اجتماعي پراهميتي برخوردار است درفرهنگ اسلامي و كشور مانيز هنر ارزش ورسالتي ويژه دارد درميان انواع هنرها ادبيات وشعر، ازجمله رايج ترين وبرجسته ترين آنها شناخته شده است پس به عنوان مثال بررسي تاثيرات هنر در ابعاد انساني واهداف عالي را ميتوان درنمونه هاى از اشعار دري وپشتوجستجو كرد. دراين ميان اشعار وسروده هاى شعراي چون، سنائي، عطار،مولوي ورحمان بابا وغيره بربينش واعتقاد سازنده يي استوار است. اينگونه اشعار ضمن به نمايش گذاشتن نگرش وگرايش شاعر نسبت به جهان وانسان ترسيم جلوه هاى شكوهمند عرفان وتصوف روح مخاطبين را از زيبائي هنر وغناى معنوي خود بهره مند مي سازد ودر تربيت وسلامت وى نقش درخور توجه دارد. به علاوه قصه ها وحكايت هاى موجود درآثار ادبا، فلاسفه وحكما وقصه هاى قرآن كريم وساير متون اسلامي ما دربر دارنده ويژه گي هاى محتوايي وتربيتي فوق ميباشد

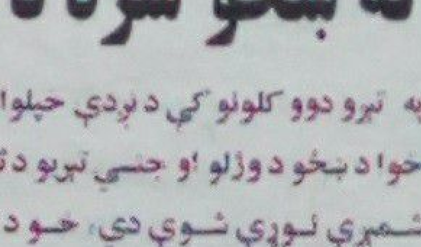

ښځه او ټولنه

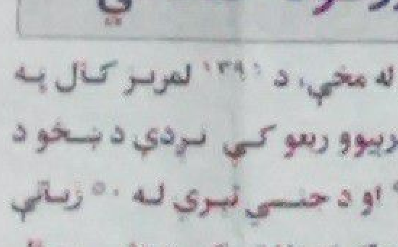

له ښځو سره د تاوتريخوالي عاملين بايد مجازات شي

زرغونه صالحي

په تېرو دوو کلونو کې د بردې حېلوانو له خوا د ښځو د وژلو او جنسي تېرو د ثبت شمېرې لوړې شوې دي. خو د دغو قضيو څلوېښت سلنه عاملين نه دي مجازات شوي. اداري فساد او د زورواکو لاسوهنه، يادو قضيو ته د نه رسېدو عمده دلايل بلل شوي دي، چې دغه چاره د ورته پېښو د زياتېدو سبب شوې ده. د ازانو رسنيو مشارکت رېزواک خبري ازانس، کليد ګروپ، هشت صبح ورځپاڼې او صنائوراتي موسسې. يوه څېړنه څرګندوي، چې د افغانستان د بشري حقونو د خپلواک کمېسيون ترڅنګ خپې قربانيان او د کورنۍ غړي په عادلانه ډول د دوی د قضيو له نه څېړلو، شکايت کوي او خپې دولتي چارواکي هم په دې برخه کې د شته ستونزو يادونه کوي. نوموړي څارنوالۍ ادعا کوي چې ټولې قضيې يې په عادلانه ډول څېړلې دي. د کورنيو چارو وزارت هم وايي چې له تښتېدو پرته يې د ورته پېښو ټول تورن نيولي او اړوندو ارګانونو ته يې سپارلي دي. په افغانستان کې د ښځو د وژنې او جنسي تېري په څېر تر ټولو سخت تاوتريخوالي ترڅنګ د وهلو ټکولو، په بدو کې ورکولو، د نفقې نه ورکړه، د ميراث له حق څخه محروموالی او ورته نور ډولونه هم موجود دي. د ښځو وژنې، جنسي تېري او د ورته نورو قضيو په څېړلو خپې اندېښنې هم پيدا کړې دي. د افغانستان د بشري حقونو کمېسيون د ښځو د حقونو د ملاتړ برخې مسووله لطيفه سلطاني د اندېښنې په څرګندولو سره وايي چې په دغه کمېسيون کې د ناموسي وژنو د بردې حېلوانو له خوا د ښځو وژل، او پر ښځو د جنسي تېري ثبت شوې شمېرې په وروستيو دوو کلونو کې زياتې شوې دي. د سلطاني په خبره، د ۱۳۹۱ کال په لومړيو ۹ مياشتو کې د ټول هېواد په کچه ۱۰۰ قتلونه، ۱۰۰ جنسي تېري پر ښځو او نجونو شوي او دغه راز په ۱۳۹۰ کال کې ۸۹ د قتل او ۴۵ د جنسي تېري پېښې د افغانستان د بشري حقونو په کمېسيون کې ثبت شوې دي. ميرمن سلطاني وويل چې د دا ډول تاوتريخوالو شمېرې د تېر کال له نهو مياشتو راهيسې تر اوسه نه دي راټولې شوې. هغې څرګنده کړه چې له تېر ۱۳۸۱ نه تر ۱۳۸۹ پورې په ټوليز ډول پر ښځو د جنسي تېري ۲۱۱ پېښې د دغه کمېسيون له خوا ثبتې شوې دي. خو ناموسي وژنې يا يوازې له تېرو دوو کلونو راهيسې ثبتې شوې. ځکه په تېرو کلونو کې له يوې خوا ورته وژنې ډېرې محدودې وې او نه بلې خوا کورنۍ نه حاضرېدې، چې دا ډول پېښې ثبتې کړي. خو سلطاني په خواشينۍ سره وويل، هغه څېړنې، چې د دغه کمېسيون له خوا د هېواد په عدلي او قضايي ارګانونو کې شوي، څرګندوي چې په تېرو دوو کلونو کې د جنسي تېريو او ناموسي وژنو يوازې ۶۰ سلنه عاملين نيول شوي او مجازات شوي دي. نوموړې د دغو پېښو په اړه د څېړنو له ورکړې پرته زياته کړه چې د ورته قضيو پاتې څلوېښت سلنه عاملين يا نه دي نيول شوي او يا يې هم د پيسو په بدل کې برائت حاصل کړی دی دا په داسې حال کې ده چې شايد په هېواد کې د ښځو د وژنې او جنسي تېريو نورې پېښې هم موجودې وي، خو له ثبت او تعقيب څخه پاتې دي د ولسي جرګې د ښځو چارو دکمېسيون غړې نسيمه عقيمي د بشري حقونو د خپلواک کمېسيون څېړنه معتبره ګڼي او وايي چې د دې پلټنې پايلې هم د ښځو پر وړاندې د تاوتريخوالي د زياتېدو او هم د نه څېړلو په برخه کې د اندېښنې وړ دي. هغې هم د شمېرو له څرګندونو پرته وويل چې د ولسي جرګې ښاد کمېسيون ته د قربانيانو د کورنيو شکايت د ښځو پر وړاندې د تاوتريخوالي د دغو دوو ډولونو د زياتوالي څرګندونه کوي. د ښځو چارو وزارت د حقوقو رېيسه فوزيه اميني هم وايي چې د دغه وزارت له خوا ورکړل شوي راپور شمېرې د تاوتريخوالي د دغو دوو ډولونو د زياتوالي څرګندونه کوي. د سرچينې د معلوماتو له مخې، د ۱۳۹۰ لمريز کال په لومړيو دريوو ربعو کې نږدې د ښځو د وژنې ۹۰ او د جنسي تېري له ۵۰ زياتې پېښې په مرکز او ولايتونو کې په داسې حال کې ورکړل شوې چې په تېرو کلونو کې دغه شمېره ډېره ښکته وه هغې هم د تېر کال له دريمې ربعې وروسته د ورته تاوتريخوالو شمېرې مشخصې نه کړې او ويې ويل چې په ټوله کې په تېرو لسو کلونو کې د ښځو د وژنې ۵۲۴ او د جنسي تېري ۱٦۰ پېښې د ټول هېواد په کچه د دغه وزارت له خوا ثبت شوې [illegible]

ډولونه: وژنې او جنسي تېري، زيات شوي دي نوموړې وايي چې د ورته قضيو د څېړلو په برخه کې د تېر په پرتله ښه والی راغلی، خو د هغو دوسيو شمېر يې څرګند نه کړ چې تر اوسه پورې څېړل شوي دي اداري فساد او د زورواکو لاسوهنه د ورته قضيو د نه څېړلو عمده علتونه او نه څېړنه يا د دغو جرمونو د ډېرېدو له مهمو عواملو څخه ګڼل کېږي. ميرمن سلطاني وايي: «دا چې ښځې په کورنۍ جابرېسال کې وژل کېږي او يا پرې جنسي تېري کېږي، عمده علتونه يې دا دي چې د ورته پېښو له عاملينو او مجرمينو سره پريکنده چلند نه دی شوی.» سرچينه وايي چې د بشري حقونو کمېسيون، تېر کال د حکومتي چارواکو، د ورته تاوتريخوالي له قربانيانو او د مدني ټولنې له استازو سره ناستې درلودې او ګڼهوالو د ورته کړنو د مجرمينو پر [illegible]

پېښې ورکوي او خپل خان خوشې کوي.» سلطاني وايي چې ډېر ورته تاوتريخوالي په لرې پرتو سيمو کې رامنځته کېږي، هلته چې په بشپړ ډول د قانون حاکميت نشته.» د هغې په وينا، ګڼهوالو د افغانستان د جزا په قانون کې شته ستونزې د دې ډول تاوتريخوالو د ډېرښت د عمده علت په توګه يادې کړې. نوموړې د اساسي قانون ۳۸۹ مې مادې ته په اشارې سره وويل چې دغه ماده د «ناموسي وژنو» د ډېرېدو سبب شوې ده په دې ماده کې راغلي: «هغه شخص، چې له خپل ناموس څخه د دفاع له امله خپله ښځه او يا يې هم له محارمو څخه يو څوک د زنا د تلبس په حالت او يا له يوه غير شخص سره په يوه بستره کې ووېني او سم له لاسه دواړه او يا هم يو له هغوی نه ووژني او يا يې ټپي کړي، د وهلو او ټپي کولو له جزا څخه معاف، خو تعزيرا حالت ته په پام په بند، چې له دوو کلونو څخه ډېر نه وي، محکومېږي.» سلطاني وايي «موږ وينو چې د افغانستان د جزا په قانون کې جنسي تېري مسکوت دی او هلته تري په عنف د يرغل «زور زياتی او زور» په نامه يادونه شوې، خو لن ورځ له بده مرغه، په محکمو کې ځينې داسې قضيې لرو، چې د تېري جرمي وصف يې په زنا بدل کړی، خو ميرمن بايد ښځې شي د افغانستان د بشري حقونو په خپلواک کمېسيون کې د ښځو له حقونو څخه د ملاتړ د څانګې مسئوله زياتوي: «که چېرته يو کس خپله ښځه له بل چا سره په زنا ووېني او هغه ووژني، نو په دوه کاله بند محکومېږي، خو که چېرته يوه ښځه خپل خاوند له يوې ښځې سره په زنا ووېني او ويې وژني، نو تر ټولو په سختو مجازاتو محکومېږي. دا خپله په څرګند ډول يو تبعيض او د افغانستان په قوانينو کې له شته حقوقي ستونزو څخه يوه ده.» د سلطاني په وينا، د زنا د عمل سره رسول يو جرمي عمل دی، د داسې قضيو څېړل د کورنيو د دارنه وو صلاحيت نه، بلکې د محکمې له صلاحيتونو څخه دي نوموړې په قضيو کې د متنفذو کسانو لاسوهنه هم د ښځو د وژنې او جنسي تېريو د زياتېدو له عواملو څخه ګڼي زياته کړه: اداري فساد، له نفوذ نه ناوړه استفاده، په دې معنا چې د ښځو د وژنې او جنسي تېري مرتکب کسان په يوه ډول نه يوه ډول له يوه قوماندان سره اړيکه لري، له يوه څارنوال او قاضي سره تړلي او جنسي هغه کسان، چې په ادارو کې کار کوي، په خپله د جنسي تېري مرتکبين دي. يا خپله ميرمن او يا يې هم خپله ښځه وژلي، نوی يوځلې چې له مجازاتو معاف دي. او چېرته موقف لري او نه مجازات کېږي، نو په همدې اساس ډېر بشکاره او په جرئت سره کولای شي دغه کار تر سره کړي.» هغې د بلي اشخاصو د هويت د افشا کولو په اړه وويل «که چېرته د قضيې د محرميت په اړه بېلګه ورکړل شي، نو شايد د قرباني د خپلوان او يا هم کورنۍ امنيت په خطر کې ولوېږي. موږ نه غواړو چې د هغو تېري کوونکو، وژونکو او ورسره تړلو نوموونه افشا کړو.» نوموړې وويل چې په هېواد کې پر ښځو د شوو جنسي تېريو د ثبت شوو شمېرو ډېرېدل، له خپلو حقونو څخه د خلکو د علم پوهاوي د کچې لوړېدل او د بشري حقونو په بنسټونو د خلکو د باور لوړېدل د دغه دوه ډوله تاوتريخوالي د ډېرېدو له دلايلو څخه دي.

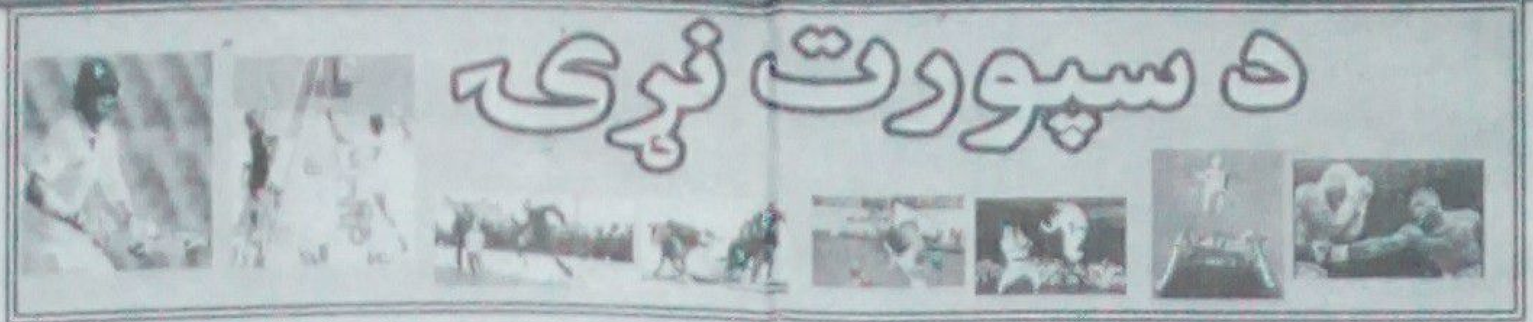

د سپين غر زون د کرېکټ لوبډله د زونونو سياليو ته پوره چمتوالی لري

سپين غر زون کرېکټ لوبډلې لوبغاړي وايي دوی پوره چمتوالی لري چې د زونونو ترمنځ د سياليو اتلولي ترلاسه کړي. د سپين غر زون کرېکټ لوبډله چې په ننګرهار کې په تمرينانو بوخته وه، لوبغاړو او په خانګړي ډول د لوبډلې کپتان حميد حسن وايي لوبډله يې په لوړ مورال سره د زونونو په سياليو کې ګډون کوي او اتلولي به هم ترلاسه کوي. حميد حسن رسانوي د نورو زونونو لوبډلې هم پياوړي دي خو دی په خپلې لوبډلې باوري دی او نمه څرګندوي چې د زونونو سياليو کې به وځلېږي. نوموړي وويل دوی ته روزنه د باتجربه روزونکي اسد خان لخوا ورکول کېږي يادوي وړ ده په لومړيو کې د سپين غر زون لوبډلې

کريم صادق مرستيال کپتان، افتاب عالم، شفق الله شفق، شبير نوري، شوکت زمان، نسيم سرخرودي، باطن شاه او د خښخ زون پياوړي ولايتي لوبغاړي شامل دي.

په لومړيو کې سپين غر زون د لوبډلې د جوړېدو په موخه خلوردېرش کسيزه لوبډله اعلان کړه چې په تمرينانو بوخته وه چې له تمرينانو وروسته يې اتلس غوره لوبغاړي غوره او اوس سياليو لپاره پنځلس کسيزه لوبډله اعلان کړه. د سپين غر زون لوبډلې کپتان د ملي لوبډلې تېز بالر حميد حسن وايي دا لوبډله پوره چمتو ده چې په يادو سياليو کې به خپلو سيالو لوبډلو سره سخته سيالي وکړي او لوبډلې لوبغاړي نمه څرګندوي چې يادو سياليو اتلولي

به هم ترلاسه کوي يادوني وړده سپين غر زون لوبډلې له پخواني لوبغاړي اسدالله لخوا روزنه ورکول کېږي دوی پوره لس ورځې تمرينات وکړل او خپل منځي شل اوريزې تمريني سيالي هم ترسره کړې دي.

حوزولو ته خلوردېرش کسيزه لوبډله اعلان شوې وه خو اوس تري اتلس غوره لوبغاړي غوره شوي او د سياليو لپاره په خوارلس کسيزه لوبډله اعلان کړي. سپين غر زون لوبډله کې د ملي لوبډلې لوبغاړي، حميدحسن کپتان،

د اي سي سي د اتلانو د جام سياليو پايلوبې ته هندوستان او انګلنډ ووتل

د کرېکټ د اتلانو جام سيالي چيمپينز ټرافي، د کرېکټ د نړيوالې شورا اي سي سي لخوا په لاره اچول شوې چې له نړيوالو لوبو ورلډ کپ، څخه وروسته تر ټولو مشهورې او مهمې سيالي بلل کېږي له خلور کلن څخه وروسته کرېکټ کې د اتلانو جام سيالي، چيمپينز ټرافي په انګلستان او ويلز کې روانې دي. د دغو سياليو پايلوبې ته هندوستان او انګلستان ووتل دواړو لوبډلو د ګروپونو لوبې ګټلې او په پايلوبه کې سره مخامخ دي انګلنډ نيمه پايلوبې ته ووت په انګلنډ انګلستان، او ويلز کې د کرېکټ د اتلانو په سياليو چيمپينز ټرافي کې انګلنډ او نيوزيلنډ په اې ګروپ کې سره مخامخ شول چې په نتيجه کې يې انګلنډ مقابل لوبډلې ته په لسو منډو ماتې ورکړه له نيوزيلنډ څخه د مسابقې ګټلو انګلنډ د دې سياليو نيمه پايلوبې ته ورساوه. دا مسابقه، چې په کارډيف ښار کې وشوه، د باران د اورېدو له کبله ناوخته پيل شوه او د پنځوسو اوورونو په ځای هر ټيم ته ۲۴ اوورونه ورکړای شول. پخه نيوزيلنډ وګټله خو انګلنډ ته يې د لوبې پېټنګ کولو بلنه ورکړه انګلنډ په ۲۳ اور او ۳ توپونو ۱۶۹ منډې جوړې کړې نيوزيلنډ په ۲۴ اوورونو کې د ټو لوبغاړو د سوځېدو په بدل کې ۱۵۹ منډې جوړې کړای شوې له دې سره

انګلنډ نيمه پايلوبې ته ووت او له هندوستان سره به ، چې تولې لوبې يې ګټلې پايلوبه کوي د کرېکټ دغه جوړا مشهور جام به سر کال د وروستي ځل لپاره ترسره شي. د دغو سياليو لومړۍ لوبه نيوه ورځ د هندوستان او سوېلي افريقا د لوبډلو ترمنځ د ويلز په مرکز کارډيف

کې ترسره شوه، چې هند سوېلي افريقا له ماتې ورکړه او دوه پوائنټونه يې وګټل دغه سيالي په لومړي ځل په ۱۹۹۸ کال کې پيل

شوې. د دغو لوبو د فارمټ له مخې به د اتلانو جام سيالي په دوو کلونو کې يو ځل تر سره کېدې، خو سږ کال دغه لوبې خلور کاله وروسته د وروستي ځل لپاره ترسره کېږي. د کرېکټ مينه وال بيا هم د چيمپينز ټرافي لوبو په ختمېدو ډېر خوښ نه وې، خو د کرېکټ د نړيوالې شورا په وينا چې د دغو سياليو لپاره د بېل په ټه کې دي.

د اتلانو سرني جام

د سرني جام لپاره د کوربه توب امتياز د انګلستان او ويلز په برخه دی، چې د نړيوال کرېکټ د لومړي کتار ۸ لوبډلې په کې د جام د ګټلو لپاره سره مخامخ دي دغه لوبډلې په الف او ب ګروپونو کې سره وېشل شوې وې، چې په هر يوه ګروپ کې به خلور لوبډلې وې.

د اتلانو جام د تېرو سياليو ګټونکي او کوربه هېوادونه

۱۹۹۸ د دغو لوبو کوربه د بنګله دېش

هېوادونه او اتلولي سوېلي افريقا وګټله ۲۰۰۰ کوربه توب د کينيا پرغاړه او اتلولي د نيوزيلنډ په برخه شوه ۲۰۰۲ دغه لوبې په سريلانکا کې

ترسره شوې، او په پای کې هند او سريلانکا ګډ اتلان وټاکل شول. ۲۰۰۴ کوربه انګلستان و خو د اتلولي جام د وسټ انډيز لوبډلې يوړ. په ۲۰۰۶ هندوستان د دغو لوبو کوربه و او اتلولي د استراليا لوبډلې وګټله. ۲۰۰۹ دغه لوبې په سوېلي افريقا کې ترسره شوې او اتلولي يې د دويم ځل لپاره د استراليا په برخه شوه. په الف ګروپ کې د استراليا، انګلستان، سريلانکا او نيوزيلانډ لوبډلې سره مخامخ وې چې انګلنډ ټولې لوبډلې ماتې کړې او پايلوبې ته يې ځان ورسلوه او په ب ګروپ کې بيا د هندوستان، سوېلي افريقا، پاکستان او وسټ انډيز لوبډلې سره مخامخ وې، چې دا ځل بيا هندوستان ماتې کړې او پايلوبې ته يې مخه وکړه

د اتلانو جام سيالي به دوو پړاوونو کې ترسره شوې

په لومړي پړاو کې چې د ګروپ لوبو پړاو بلل کېږي هره لوبډله په خپل ګروپ کې له سيالې لوبډلې سره لوبه ترسره کړه. ټولو لوبډلو به دغه پړاو کې درې لوبې ترسره کړې او د هرې لوبې د ګټلو لپاره دوې نمرې پوائنټونه ټاکل شوي وو. د لومړي پړاو په پای کې له هر ګروپ څخه د سر دوې لوبډلې نيمه پايلوبې ته لاره ومونده.

په نيمه پايلوبو کې د الف ګروپ د سر لوبډله د ب ګروپ له دويمې لوبډلې، او د ب ګروپ د سر لوبډله د الف ګروپ له دويمې لوبډلې سره مخامخ وې.

له نيمه پايلوبو څخه دوې غوره لوبډلې هندوستان او انګلنډ پايلوبې ته ووتې او وهلته به سره د اتلولي د ګټلو لپاره سيالي وکړي

د اتلانو جام د سرنيو لوبو مهال وېش:

لومړۍ لوبه (الف ګروپ) جون ۶، د پنجشنبې ورځ هندوستان او سوېلي افريقا (هندوستان وګټله)

دويمه لوبه (الف ګروپ) د جون ۷ د جمعې په ورځ پاکستان او وسټ انډيز ترمنځ وه، چې وسټ انډيز وګټله. دريمه لوبه (ب ګروپ) جون ۸، د شنبې ورځ انګلستان او استراليا ترمنځ وه، چې انګلستان وګټله. خلورمه لوبه (ب ګروپ) د جون ۹، د يکشنبې ورځ نيوزيلنډ او سريلانکا ترمنځ وه، چې نوي زيلنډ وګټله. پنځمه لوبه (الف ګروپ) جون ۱۰، دوشنبې ورځ پاکستان او سوېلي افريقا ترمنځ وه، چې پاکستان په کې سخته ماتې وخوړه. شپږمه لوبه (الف ګروپ) د جون ۱۱ سې شنبې ورځ هندوستان او وسټ انډيز ترمنځ وه، چې هندوستان وګټله

اوومه لوبه (ب ګروپ) د جون ۱۲، چهارشنبې ورځ استراليا او نيوزيلانډ ترمنځ وه، چې استراليا وګټله. اتمه لوبه (ب ګروپ) د جون ۱۳، پنجشنبې ورځ انګلستان او سريلانکا ترمنځ وه، چې انګلستان وګټله. نهمه لوبه (الف ګروپ) د جون ۱۴، جمعې ورځ سوېلي افريقا او وسټ انډيز ترمنځ وه، چې سوېلي افريقا وګټله. لسمه لوبه (الف ګروپ) د جون ۱۵، شنبې ورځ هندوستان او پاکستان ترمنځ وه، چې هندوستان په اتو وکټو وګټله او پاکستان په دې لوبو کې يوه هم وبه

شواى ګټلې او له لوبو وايستل شو. يوولسمه لوبه (ب ګروپ) د جون ۱۶، يکشنبې ورځ انګلستان او نيوزيلانډ ترمنځ وه، چې دا هم انګلستان وګټله او نوي زيلنډ له لوبو ووت. دولسمه لوبه (ب ګروپ) د جون ۱۷، دوشنبې ورځ استراليا او سريلانکا ترمنځ وه، چې سريلانکا وګټله او استراليا ته يې سخته ماتې ورکړه، که دا لوبه استراليا ګټلې وای، نو نوي زيلنډ ته يا هم د بلې لوبې چانس و، خو استراليا په کې سخته ماتې وخوړه، په دې لوبه کې لومړی سريلانکا ښه پيل وکړ

او استراليا ته يې د ۲۵۴ منډو هدف وټاکه، خو استراليا که څه هم ډېر مقاومت وکړ، خو لوبه يې سريلانکا ته د ۲۲ منډو په توپير وبايلله اوس به د نړۍ د کرېکټ دوې پياوړې لوبډلې د جام د يوړلو لپاره سره سيالي کوي، دا لوبه به څوک وګټي ؟ انګلستان که هندوستان ؟ د دغو اتلانو جام به کومه وچه يوسي، اسيا که اروپا ؟ په ۲۰۰۲ کال کې دغه لوبې په سريلانکا کې ترسره شوې، او په پای کې هندوستان او سريلانکا ګډ اتلان وټاکل شول که څه هم په ۲۰۰۴ کال کې هم کوربه انګلستان و خو د اتلولي جام د وسټ انډيز لوبډلې يوړه کړ په دې توګه تر اوسه د دغو لوبو جام انګلستان نه دی يوړنه کړی، که څه هم دا دوهم ځل دی، چې د دغو لوبو کوربه توب کوي. په مقابل کې هندوستان هم په ۲۰۰۶ هندوستان د دغو لوبو کوربه و او اتلولي د استراليا لوبډلې وګټله، خو داسې اټکل کېږي، چې په هندوستان د نړۍ په کچه د کرېکټ پياوړي لوبغاړي لري او شايي د اتلانو د کرېپ دا جام هندوستان راوړي، خو د کرېکټ پر لوبو اعتبار څکه نه شي کېدای، چې تر پايه پورې يې د ګټلو يا بايللو شک او اندېښې وي.

د کرېکټ د اتلانو د کپ له لوبو د پاکستان ملي لوبډله اوټ شوه

پاکستان د شنبې په ورځ د هند له ملي لوبډلې په اتو وکټو لوبه بايلوده پاکستانی لوبډله په ۱۶۵ منډو اوټ شوه په خواب کې يې د باران له کبله اوورونو راالند شول او هند د دوو لوبغاړو له سوځېدو سره ټاکلی هدف ته ځان ورساوه تر محکې پاکستان په خپل ګروپ کې له وسټ انډيز او جنوبي افريقا لوبې بايللې وې. د هندوستان او پاکستان ترمنځ دا لوبې په مليونونو کسانو د تلويزيونو پر مخ وکتلې او لوبغالي ته هم ډېر کسان ورغلي وو. د هندوستان او پاکستان ترمنځ لوبې په تېره بيا په هندستان او پاکستان کې هر څوک، چې تلويزيون لري او يا ورته لاسرسی ولري، نو ګورې يې. په تېره بيا د اتلانو د سياليو لوبې، خو هر څوک بايد ووايي، که څه هم د دغو دواړو هېوادونو ترمنځ سياسي او پوځي اړيکې ښې نه دي او لکه د افغانستان په څېر پر يو لو سره شخړې لري، خو تر منځ يې د کرېکټ لوبې ډېرې کېږي، خو کله، چې به پاکستان کې د سريلانکا پر لوبډلې خو کاله وړاندې ډزې وشوې، نو د هندوستان او نړۍ لوبغاړي پاکستان ته نه ځي او اولمپيک او د کرېکټ د نړيوالې شورا له خوا پر لوبغاړو بنديز لګول شوی، چې پاکستان ته لاړ نه شي. په هر حال د هندوستان او پاکستان

تر منځ لوبې ډېرې مينه وال لري په تېره بيا هندوان او پاکستانيان خو يې هره رسمي يا نارسمي لوبې ويني او هر لوري د خپلې لوبډلې د بريا لپاره په تمه وي، خو دا ځل پاکستان څکه په يولو لوبو کې ماتې وخوړه، چې د توپ وهنې يا بېټنګ لپاره يې څوک نه تر سترګو کېدل، داسې تبصرې پرېږي روانې وې، چې د پاکستان هېڅ داسې لوبغاړی نشته ، چې پر ميچ وردېږي او منډې جوړې کړي، دغه راز د توپونو په بولو يا کېچ کولو کې هم پاکستان د نورو لوبډلو پر پرتله کمزوری و، بيا په بل وينا د پاکستان د لوبډلې د کمزورۍ جوت اړخ د دغه ټيم بېټنګ دی، چې د اتلانو د جام لوبو په ترڅ کې يې يو ځل ۱۷۰، بل ځل ۱۶۷ او دريم ځل ۱۶۵ منډې وکړې د کرېکټ په لوبو کې چې ۲۵۰ منډې هم د ډاډ وړ نه بسکارې تر ۲۰۰ لږ منډې د ډېرې کمزورۍ نښه ده. د کرېکټ د اتلانو په جام لوبو کې له بې ګروپه يا هندوستان د دريو لوبو له ګټلو سره د خپل ګروپ په سر کې راغی او نيمه پای لوبې ته هم ووت، په هند پسې جنوبي افريقا او وسټ انډيز دواړو يوه يوه لوبه ګټلې، يوه يوه يې بايللې او يوه يوه يې مساوي کړې، خو د پاېنتونو له مخې جنوبي افريقا تر وسټ انډيز مخکې شوه.

د عينو مېنې لوبډلې د کندهار د فوټبال اتلولي ترلاسه کړه

په کندهار کې د عينو مېنې فوټبال لوبډلې په پايلوبه کې د لوی احمدشاه بابا ځالي لېسې فوټبال لوبډلې ته په ماتې ورکولو سره د کندهار د فوټبال د اتلولي جام يوړنه کړ. د کندهار په

کې د فوټبال لوبې مينه غبلي کول او د کندهار لپاره د يوې قوي فوټبال لوبډلې پاکنه وه. د يادو لوبو ليدلو ته په زرګونه د کندهار په احمدشاهي لوبغالي کې رزګونه د فوټبال ننداريچيان راټول او دواړې

احمدشاهي لوبغالي کې د فوټبال دغه ټورنامنټ يو نيم مياشت مخکې د ۱۴ الف لوبډلو ترمنځ پيل شوی او چې پايلوبه يې د احمدشاه بابا لېسې او عينو مېنې لوبډلو ترمنځ ترسره شوه. احمدشاه بابا لېسې فوټبال لوبډله ونه توانېده چې په لوبه کې له خپلې اتلولي دفاع وکړي او پايلوبه يې دوه د يوه ګول په مقابل کې د عينو مېنې خوانې لوبډلې ته وبايلله. د دغه ټورنامنټ له جوړېدو څخه هدف د ځوانانو په منځ

حواوې به يې په خپلو چکچکو او ولولو سره بدرګه کولې. د ځوانانو د تشويق او غوره فوټبال لوبډلې د ټاکنې په موخه دغه ټورنامنټ د کندهار اولمپيک آمريت په نوښت او د کندهار ولايت مقام او ښاروالۍ رياست په تخنيکي او مالي کومک سره جوړ شوی و. تر پايلوبې وروسته د ټورنامنټ پر غوره ټيم، لوبغاړو او مېنجرانو تحايف او جوايز هم ووېشل شول او په دې توګه يې له ښو کارکړدګيو څخه ستاينه وشوه

د فوټبال د نړۍ غوره ستوری ميسي د ماليې په نه ورکولو تورن شو

د نړۍ د فوټبال يو له خورا تکړه لوبغاړيو څخه ليونل ميسي په اسپانيا کې په دې تورن شوی چې نږدې پنځه ميليونه ډالر يې د ماليې په توګه نه دي ورکړي. د ارجنټاين د ملي لوبډلې او د اسپانيا د بارسلونا کلب لوبغاړي ليونل ميسي له ماليې وروسته د کال ۱۶ ميليونه يورو تنخوا اخلي خو اوس پر ده او د ده پر پلار تور پورې شوی چې د اسپانيا حکومت ته يې تر خلورو ميليونو يورو ډېرې د ماليې په توګه نه دي ورکړي. پر ۲۵ کلن ميسي او د ده پر پلار دا تور دی چې د ۲۰۰۷ کال څخه تر ۲۰۰۹ کال پورې يې د ماليې په اسنادو کې جعل کاري کړې ده. ميسي دا څلورم کال دی چې د نړۍ د کال غوره فوټبال لوبغاړی نومول کېږي. ده تر اوسه پر دغو تورونو څه نه دي ويلي خو د ميسي په فيسبوک پاڼه کې وروسته دا وليکل شول چې ده تل د ماليې اسناد او فورمې ډکې کړې او سپارلې دي. د

ده کالنی معاش دومره دی چې د نړۍ له خورا شتمنو لوبغاړو يې بولي. خو ورځې وړاندې بارسلونا ته نږدې يوه څارنوال په محکمه کې د ميسي پر ضد شکايت ثبت کړ. رپوټونه وايي چې که چېرې قاضيانو دا شکايت ومانه نو له هغه وروسته به پر ميسي رسمي تور پورې کېږي. پر ميسي او پلار يې دا شک شوی چې د

خپل عکس د خپراوي د حقونو لګښتونه يې له اسپانيا دباندې په يوراګوای او بېلز هېوادونو کې له شرکتونو سره ثبت کړي چې په دې توګه ماليه پرې ورنه کړي. د اسپانيا د يوه خبري اژانس له رپوټ سره سم که پر ميسي دا تورونه ثابت شول نو له خورا لوړې جريمې او ان شپږ کاله قيد سره مخامخېدای شي.

که پر ميسي دا تورونه ثابت شول نو له خورا لوړې جريمې او ان شپږ کاله قيد سره مخامخېدای شي.

برازيل د کنفدرېشن کپ لومړۍ مسابقه وګټله

په برازيل کې د کنفدرېشن کپ په نوم د فوټبال د سياليو په لومړۍ مسابقه کې کوربه هېواد برازيل جاپان ته درې پر صفر ماتې ورکړه. د جاپاني لوبغاړو روحيه هغه وخت مړاوې شوه چې برازيلي لوبغاړي نيمارلي د لوبې په دريمه دقيقه ګول ووهه. دوهم ګول هم په لومړۍ نيمايي کې ووهل شو خو له لومړۍ نيمايي وروسته جاپاني لوبغاړو په دوهمه نيمايي کې ښه لوبه وکړه، دګول وهلو ډېرې هڅې يې وکړې جاپانيان په

خپلو هڅو کې له يوازې بريالي نه شول بلکې د لوبې په وروستيو شېبو کې يې دريم ګول وخوړ. په دې لوبو کې د لومړي ځل لپاره له ټکنالوژۍ، لاين ټکنالوژۍ، څخه کار اخيستل کېږي. دا مسابقې په داسې حال کې، کېږي چې برازيل راتلونکي کال د فوټبال د نړيوالو اتلوليو کوربه توب ته تيارې نيسي. د دغو سياليو لپاره برازيل پر لوبغالو او د لسګونو زره ميليونو ډالرو پانګونه ... اچولې ده ... پانګې لپاره د ... سيالي ... تاسيساتو پر جوړونو ... ډېرې پيسې

لګولې او لا يې هم لګوي. خو يو شمېر برازيليان د حکومت پر مصرفونو انتقاد کوي.

وايي چې د لوبغالو په ځای دې روغتونونه جوړ کړي. د جاپان او برازيل د مسابقې په وخت هم له لوبغالي دباندې زر ته په مظاهره کې راټولځای شول چې خپل اعتراض څرګند کړي. د راتلونکي ۲۰۱۴ کال د جون له ۱۲ د جولای تر ۱۳ به د فوټبال نړيوال کپ سيالۍ به برازيل کې وشي، دا به دوهم ځل وي چې د فوټبال د نړيوال کپ سيالۍ به برازيل کې ترسره کېږي. لومړی وار په ۱۹۵۰ کال برازيل د فوټبال د نړيوال کپ کوربه و. همدارا په پام کې ده چې په ۲۰۱۶ ميلادي کال د برازيل ريو ډي جنيرو ښار د المپيک کوربه شي

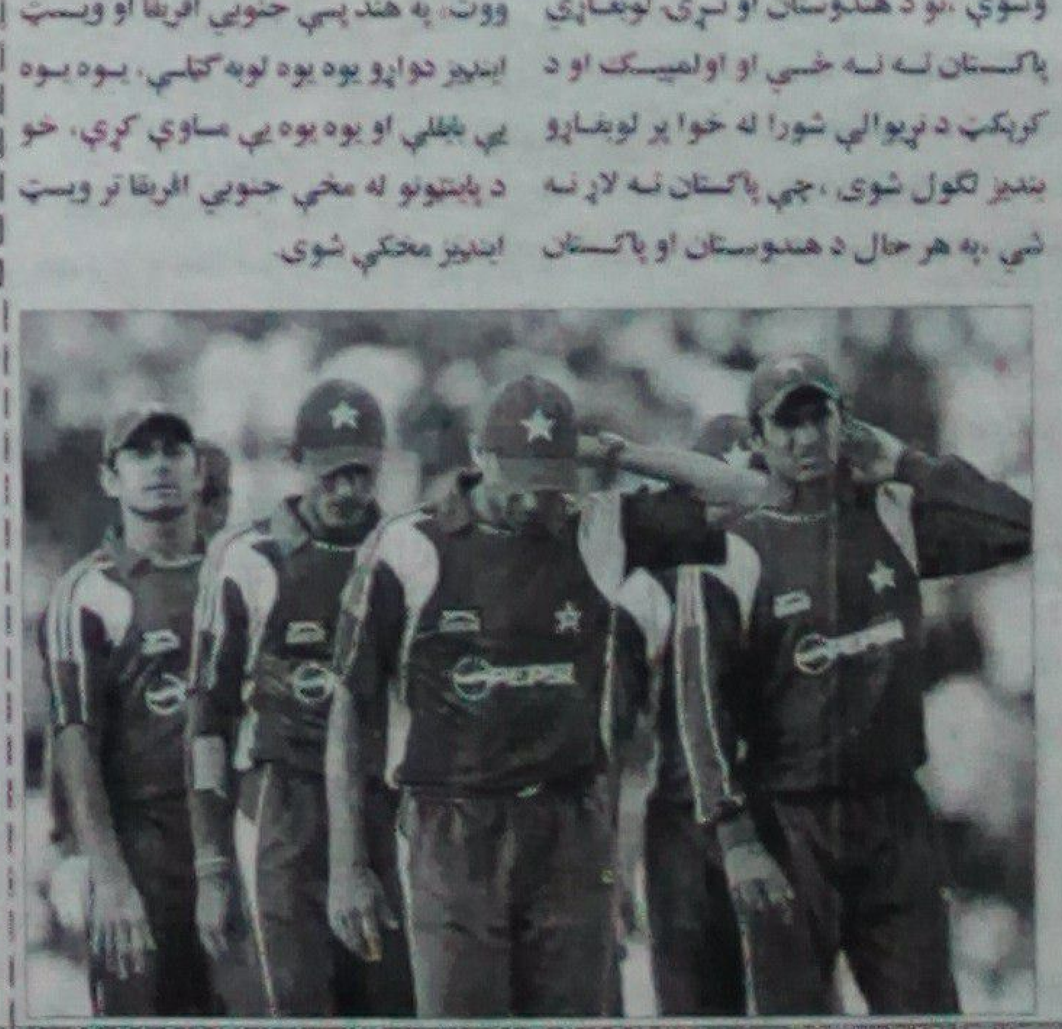

Genycomastia

تعریف عبارت از نشونمای سلیم انساج ثدیه درنزد طبقه ذکور میباشد این مرض بصورت نادردر نزد اطفال نیز رخ میدهدوهمچنان میتواند بصورت یکطرفه ویادوطرفه واقع شود

Genycomastia میتواند از سبب عوامل مختلف از قبیل امراض میتابولیکی عوارض جانبی بعضی دواها کمبود طبیعی بعضی هورمون ها از قبیل تستسترون ودراثر مصرف بیش از حد مواد پروتینی بوجود میآید این حادثه در%75 واقعات بصورت خود به خودبدون تداوی باالخاصه از بین میرود

اعراض وعلایم اعراض این مرض عبارت ازموجودیت یک تورمTenderness احساس سنگینی یک کتله درد ناک ویایک کتله بدون دردمیباشد این حادثه بعضی وقت ها الی چندین سال بدون اعراض بوده وهم چنان این حادثه به مرور زمان درصورتیکه بدون تداوی بماند به کانسر تحول می نماید

تشخیص مرض بخاطرتشخیص این مرض باید تمام امراض ثدیه بشمول ابسی ثدیه کانسرثدیه - Mastitia سیستChest wall lipoma درموتیدی سیستcebaceal هماتوم ثدیهchest wall fat necros ضروری میباشد معایناتی که بخاطر تشخیص این حادثه توصیه میگرددعبارتند ازالتراسوند Mamography-Needle aspiration biopsy کلیشه صدری واجرای معاینات کبدی وکلیوی بخاطردمیتاستاز

جسامت کتله این حادثه ازنقطه نظر جسامت به چهار Grade تقسیم میگردد

1 Gradeدرین کتګوری جسامت کتله (0-3) سانتی متربوده و skin Elevation موجود نمی باشد

2 Gradeدرین کتګوری جسامت کتله (3-6) سانتی متربوده و Skin Elevation موجود نمیباشد

3 Gradeدرین کتګوری جسامت کتله زیادتر از6سانتی متر بوده Skin Elevation موجود میباشد

4 Gradeدرین کتګوری جسامت کتله بسیار بزرګ بوده که به اساس معاینات فزیکی به اسانی تشخیص میګرددویکنوع تناظر صدری موجود میباشد

تداوی این حادثه سه نوع تداوی دارد تداوی طبی-تداوی جراحی ورادیولوتراپی

1- تداوی طبی برای این مرض معمولاً برای یک سال توصیه میگردد که در ینصورت از دوا های ضد التهاب ماساحه وعدم استفاده از مواد پروتینی میباشد

2- برای تداوی جراحی مرض معمولاً ازدو پروسیجر ذیل استفاده میگردد

a-Sub cotaneus Mastectomy
b-Liposuction Assissted Mastectomy

3-درتداوی نوع رادیوتراپی معمولاً از دوا بنامTamoxifen استفاده میگردد

اختلاطات تداوی مرض تشکل هماتوم انتان زخم-تشوش حسیت طرف-غیر متناظربودن یک طرف صدر-نکروزقسمت Areolaثدیه وتشکل یکنوع Pain ful scarمیباشد

ترینر متخصص جراحي رنځورمل
نسیمه اعظمي

نقش کاندم در وقایه از امراض زهروی جنسی وحمل

با انکه طفل یک تحفه خداوندی ونعمت بزرګ است اما تربیت وپرورش آن ،فراهم نمودن شرایط بهتر صحت،تعلیم وتربیه ،رشدونموونفذی از مسئولیت های والدین می باشد در شرایط کنونی بر آمدن از عهده این مسئولیت ها به اقتصاد و حوصله مندی زیاد ضرورت دارد از طرف دیګر تولدات زیاد و پیهم باعث متضرر شدن صحت طفل ومادر نیز می ګردد ازین لحاظ تطبیق پروګرام های حمایه طفل و مادر وپلان ګذاری خانواده (فاصله دادن بین ولادت ها)برای یک فامیل که به صحت ، اقتصاد و آینده درخشان خود و کشور خود می اندیشد ، ضروری می باشد جهت بدست اوردن این ماموول ذرایع و طریقه های متعدد موجود است که در اینجا تنها در مورد نقش کاندم در وقایه امراض جنسی و حمل ذکر می نمایم طریقه های مختلف جهت جلوګیری ازحمل وجود دارد وتنهااستفاده ازکاندم (به اصطلاح عامه پوش یاپوقانه) برعلاوه جلوګیری ازحمل ازانتقال امراض جنسی نیزجلوګیری مینماید. درابتداء قرن هژدهم ازکاندم های استفاده میګردید که ازروده های حیوانات ساخته میشدند . کاندم های مدرن اکثراً ازجنس لاتکس (latex) باراپراندواشخاصی که بااابرحساسیت دارندمیتوانندازپوش های پلاستیکی که از Polyurethane ساخته شده است استفاده نمایند، که رول آن در وقایه حمل وامراض جنسی باپوش های رابری یکسان میباشد. کاندم لاتکس برای جلوګیری ازحمل ووقایه مرض AIDS ودیګرامراض جنسی بسیارموثربوده،به شرط آن که ازآن بصورت درست ودوامداراستفاده ګردد. اکثراً امراض جنسی،امراضیکه ازطریق مقاربت جنسی انتقال مینمایند،شامل مرض HIV\AIDS ،ګولوریا،سوزاک، کلامیدیا،تریکوموناز، HPV امرض ویروسی Papilloma انسان،که منجربه سرطان عنق رحم نیزمیګردد، سیفلیس وهیپاتیت میباشند. نزدیک به یک میلیون امریکایی به HIV مبتلاګردیده اند. وقایه AIDS حالانظربه هروقت بسیارمهم میباشد،اکثراً انتقال HIV ازطریق مقاربت جنسی صورت ګرفته وتخمیناً سالانه با 15 میلیون واقعات دیګرامراض جنسی همراه بوده وداشتن ستراتیژی جهت وقایه این امراض بسیارمهم است. استفاده از کاندم یګانه دلیل برای جلوګیری از AIDS نبوده بلکه جلوګیری از امراض دیګر جنسی یک دلیل مهم برای استفاده از کاندم می باشد. کاندم ازبسیاری امراض شما را محافظه نموده و در مقابل امراضی که توسط مقاربت جنسی انتقال می یابد بسیار مهم بوده به خاطری که اکثر این امراض باعث اختلاطات جدی می ګردند ، ازعقامت ،نامرګ ومیر ، وقایه AIDS بسیار مهم بوده به خاطریکه HIV/AIDS یک مرض تهدید کننده حیات بوده ومقاومت بدن شخص مریض را در مقابل امراض ساری پایین می آورد مطالعات لابراتواری نشان داده که کاندم لاتکس یک مانع موثر درمقابل HIV ودیګر امراض جنسی می باشد وقتیکه درهرمقاربت جنسی ازآن استفاده ګردد، مخصوصاً نزدکسانیکه یک همبستر سالم ودیګری مصاب مرض باشد مطالعات نشان داده که میزان پاره شدن کاندم درامریکا%2 بوده وعلت آن استفاده نادرست بوده نه کیفیت خراب کاندم استفاده از موادلشم کننده چرب، حرارت وروشنایی آفتاب باعث تضعیف وپاره شدن کاندم می ګردد کاندم تاریخ تیر شده زودپاره میګردد وهمچنان کاندم توسط دندان ها وناخن ها نیز پاره شده می تواند کاندم را میتوان بصورت رایګان ازکلینیک های انجمن رهنمای خانواده بدست آورده ودردواخانه ها نیز به قیمت نازل قابل دریافت است

رنځوریار دوکتور روزا تقدیر ترینر
متخصص نسایی ولادی

باز هم آتش سوزی ده ها دکان را به کام خود برد

عوامل دقیق این نوع آتش سوزی ها باید روشن ګردد وبرای جلوګیری آن تدابیر لازم ګرفته شود فقط چند روز پیش خبری را مبنی برآتش سوزی از یکی از تلویزیون های خصوصی شنیدم یک مارکیت تجارتی که اکثریت دوکان های آن لباس فروشی و سایر اموال تجارتی بود در لیسه مریم واقع خیرخانه مینه شهر کابل طعمه حریق ګردید بقول شاهدان عینی هیچ دوکان این مارکیت سه منزله بدون خساره نمانده وده ها ملیون دالر به این دکانداران خساره رسیده است اګر به سال های ګذشته نګاه کنیم حریق دکاکین یک

مارکیت تجارتی در هرات ، حریق دکاکین یا مارکیت تجارتی قالین مزار شریف وبه همین ترتیب دکاکین مندوی کابل و حریق تعداد از شرکت های ګاز در شرق شهرکابل و دکاکین شهرجلال آباد یکی پی دیګر باعث صدها ملیون دالر خسارات مالی ګردیده وهمچنان تلفات جانی رانیز به جاګذاشته است وعلت آتش سوزی آن درهمان آغاز شارتی برق ، انفجار بالون ګاز وغیره عنوان شده است ما نمی ګوییم که این عوامل نمی تواند باعث آتش سوزی یا حریق ګردد ولی این آتش سوزی ها میتواند عوامل دیګر نیز داشته باشد که به تحقیق بیشتر نیاز دارد. مسوولین امنیتی ما باید وقوع چنین حوادث ناګوار را جدی بګیرند و درزمینه تحقیقات وسیع وګسترده را انجام دهند ونتایج آن را با مردم شریک سازند تا مردم بدانند که علت این آتش سوزی ها که درحقیقت زمینه کشته شدن وزخمی شدن صد ها تن را مساعد ساخته وملیون ها دالرخساره را نیز به میان آورده است مردم در زمینه حق دسترسی به معلومات را دارند ګرچه علت ودلیل پخته این نوع حادثات هنوز در پرده ابهام است ویا اینکه به باد فراموشی سپرده شده است ولی میتوان از طریق تحقیقات دقیق سرنخ این نوع حوادث را دریافت کرد ما از مردم میخواهیم تا درزمینه با مسئولین پولیس ویا دیګر نهادهای مسئول معلومات شانرا شریک سازند درپهلوی آن تعداد از همشهریان ما از دیر رسیدن اطفائیه نیز شکایت دارند وآنرا یک اداره کاملاً مسلکی نمی دانند به باور ما اګر علت وعوامل این نوع آتش سوزی های بزرګ ریشه یابی ګردد تا حد ممکن میتواند در قسمت مصئون ساختن ساحات تجارتی کمک کند و خطرات را کم سازد و هم اتخاذ تدابیر لازم میتواند خطرات اینګونه آتش سوزیها را کاهش دهد

نیک محمد آزاد

د افغانستان وسله وال ځواکونه د ولس...

کاربوهان دا اندېښنه څرګندوي چې لا اوس هم زموږ وسله وال پوځ د مجهزو او مدرنو

وسلو له کمښت سره مخامخ دی او دغه راز د افغانستان هوايي ځواکونه، جنګي مجهزې چورلکې جټ او څارګرې الوتکې په خپل واک کې نه لري چې په هوايي

بريدونو کې لکه څنګه چې نسبي هماغه شان کار لري واخلي چې دغه کار بوه ته

ګټل کېږي که چېرته د افغانستان د وسله والو ځواکونو دغه تخنيکي ته ړکه شي او زموږ وسله وال ځواکونه پرمختللي او مدرنې وسلې ترلاسه کړي، لو ښېر باور لرو

چې د افغانستان وسله وال ځواکونه به په سيمه کې يو ډېر غښتلي او پياوړي ځواکوي تکرار بايد ووېل شي چې افغانان پر خپلو دغو شتو وسلوالو ځواکونو باندې

وياړي او د افغانستان د خاورې د بشپړتيا په دفاع او د سولې په ساتنه کې يې کټور بولي، خکه د خپل پوځ ملاتړ کوي او هېڅکله يې يواځې نه پرېږدي

په شعر کې د موسيقي ...

جانبي، داخلي او معنوي موسيقي همغاړې شوي وي او طبيعي ده چې بود ډربو به وړاندې کمزوري دي.

جانبي موسيقي:

لکه څنګه چې يې له نوم څخه په ډاګه کېږي، د شعر په يوه څنګ کې راځي، پښتو، فارسي او اردو شعرونه له عربي شعرونو څخه د جانبي موسيقي په برخه کې دغه يو امتياز لري چې پر قافيې سربېره رديف هم لري، رديف له قافيې وروسته راځي او تکرارېږي، تکرار په خپله موسيقي ده، خو چې د الفاظو په انتخاب کې خبرته شوي وي، د هميش له پاره رديف داسې کلمې تاکل کېږي چې اسانې او خوږې وي.

د قافيې موسيقي هغه مهال نوره هم ښې شرنګېدلې شي چې د مضمون په خدمت کې ودرېږي. د نورو او حرکتونو ترمنځ يې تشابه موجوده وي او له مضمون سره يې معنوي تړون غښتلي وي، خو د اورېدونکي او لوستونکي زړه ته نتوځي او عاطفي اړخ يې راوپاروي.

بيروني وايي: «انساني نفس هر هغه شي ته ليوالتيا ښيي چې ترمنځ يې نظم او تناسب موجود وي او له هر هغه شي نه مخ اړوي چې مبتذل او شيندل شوي وي.»

د عربي ژبې يو صوفي شاعر بوصيري په خپله مشهوره قصيده کې وايي:

فا الدر يزادد حسنا وهو منتظم
وليس ينقص قدرا غير منتظم

که مرغلرې امېل شي نو ښکلا يې زياتېږي، خو که خورې ورې پرتې وي نو بيا هم خپل ارزښت لري او شعر په ارزښتونو خبرې نه کوي، شعر ارزښتونه، نه بلکې ښکلا جوړوي او ښکلا ته انساني نفس ډېر ليواله وي که کلمات خورې ورې مرغلرې فرض کړو، نو شعر يې هغه ورېښمين تار دي چې تنظيموي يې، او ترمنځ يې تناسب ساتي او دا هغه څه دي چې ښکلا زېږوي. او که د شعر د اجزاو ترمنځ اړيکه هر څومره منظمه او محکمه وي نو هغومره ورته ليوالتيا ډېرېږي، او که د دې پر عکس وي نو ليوالتيا په کې کمېږي، قافيه د شعر په دغه نظم کې خورا مهمه ونډه لري، څکه چې په همدې باندې د هر بيت موسيقي ويده کېږي، او دا د بيت د موسيقي هغه وروستي اهنګ دي چې په زړه کې د يا اورېدو تلوسه راژوندۍ کوي.

کاروان صاحب وايي:

راشه د رحمت بارانه ښار اخيستي اور دي
ژوند لکه د کلي د چينار اخيستي اور دي

تاسې په دغه بيت کې وګورئ چې د قافيې موسيقي تر نورو کليمو خوږه او شرنګېدلې ده، رديف يې «اخيستي اور دي» چې د رديف او قافيې ترمنځ قوي اړيکه رامنځته شوې ده، او يا د نورو کليماتو او د قافيې ترمنځ اړيکه هم غښتلې ده، او دغه هنر يوازې د مخکښو او لوښتګرو شاعرانو پلوې کوي، په پورتني بيت کې دغه نظم او اړيکې په ټولېره توګه يوه خونږوره موسيقي رامنځ ته کړې ده.

داخلي موسيقي:

په شعر کې داخلي موسيقي د نورو په مواصفاتو او د ترکيبونو په اهنګين جوړښت پورې تړلې ده، که شاعر په مهارت سره دغه کليمات او ترکيبونه وکاروي، نو د لوستوال او اورېدونکي احساس ته کوزېږي او ژوره اغېزه پرې شيندي، داخلي موسيقي په لفظي ښکلا پورې تړاو پيدا کوي، خو په دې شرط چې د تکلف او تصنع نه خالي وي.

همدا لامل دې چې کله موږ يوه شعري توته بلې ژبې ته ژباړو، نو هغه خوند او رنګ يې نه پاتې کېږي څکه چې داخلي موسيقي نه ژباړل کېږي.

راځې چې دې بيت ته لږ تم شو:

ګلاب، ګلاب لبمې راته په سرو وينو کې ووړې
ميرات شي، خوانيمرګ شي، مړ شي جنګه خوانیمرګه

په پورتني بيت کې لفظي او معنوي تکرار بيت ته يوه خانګړې موسيقي ورکړې ده، لفظي تکرار (ګلاب، ګلاب) او معنوي تکرار (ميرات شي، خوانيمرګ شي، مړ شي خوانيمرګه) که دغه مفهوم موږ پرخاي پرېږدو او لفظونه ورته بدل کړو، نو شعري خوند او ښکلا به د لاسه ورکړي.

حمزه بابا وايي:

يو شور يې د شهرت و چې شوم پېښ په پېښور
حمزه مې په خاموشه هډېرو کې لټوه

په پورتني بيت کې پر جناس سربېره د تفشي توري (ش) څلور ځله تکرار شوي چې په زړه پورې موسيقي يې زېږولې ده.

همدارنګه کاروان صاحب وايي:

هغه لښې، لښې بانه د اشنا نشته نشته
د مرګي ژرندې ومرې ډېر دې غنمرنګ خوړلي

په پورتني بيت کې تکرار ډېره خوږه موسيقي زېږولې ده.

راځئ چې د همدغه غزل مطلع ورسره پرتله کړو:

وطن د اور په سېند کې لامبي زلمي جنګ خوړلي
د کابل جان د نجونو مړې هم لهنګ خوړلي

تاسې که مطلع او دغه بيت له خان سره تکرار کړئ، درته به جوته شي چې له مطلع نه په بيت کې موسيقي شرنګېدلې ده او دغه موسيقي توله د معنې په خدمت کې ده، معنی او موسيقي سره غاړه غړې شوي دي او په زړه پورې ښکلا يې پنځولې ده.

که چېرته موږ د دغه بيت لفظونه بدل کړو او منځپانګه يې په خاي پرېږدو، دغه خوند او لذت نه راکوي، مثلا که ووايو:

هغه ښايسته اوږده بانه د اشنا نشته دي اوس
د مرګي ژرندې ومرې ډېر دې غنمرنګ خوړلي

دلته موږ [illegible] ورته کړ، خو د تکرار لفظونه مو په نورو لفظونو واړول، يا په بله وينا، داخلي موسيقي مو رنګه کړه او مفهوم مو پر خاي پرېښود، خو اوس هغه خوند او شرنګ نه لري، نو يې له شکه موسيقي د شعر اساسي توکي دي، خو دا هر څه د شاعر په مهارت پورې تړاو لري چې دغه داخلي موسيقي څنګه څنګ په څنګ ږدي.

معنوي موسيقي:

ياده مو کړه چې د لفظي صنايعو په نتيجه کې خوږه موسيقي زېږي، نو په معنوي ښکلا کې معنوي موسيقي پرته ده او دا هم د شاعر په مهارت او د هنر په خواک پورې تړلې ده، حمزه بابا وايي:

وروځې، لبمې، زلفې بانه ښتانه
څنګه يو خاي شول ښتانه، ښتانه

په پورته بيت کې د مراعات النظير صنعت کارول شوي دي په بديعي اصطلاح کې کله چې شاعر په خپل شعر کې داسې کلمې راوړي، چې ترمنځ يې تناسب او نږدې والې موجود وي، مراعات النظير يې بولي. په پورتني بيت کې وروځې، لبمې، زلفې او بانه يو له بل سره تناسب او نږدې والې لري او يوه ځانګړې موسيقي يې جوړه کړې ده، چې معنوي موسيقي ورته وايي.

طباق او تضاد هم معنوي موسيقي رامنځ ته کوي، ديوې قوي کلمې راوړل د هغې ضد په ذهن کې معکوسوي او متنبي وايي د ضد ښکلا ضد څرګندوي، او دا د کلماتو منفي تناسب يو ډول دي، منفي ورته څکه وايي چې په ذهن کې د يو شي له تصور سره د هغه ضد متصور کېږي، د دوزخ په اورېدو د جنت کلمه په ذهن کې انځورېږي.

حمزه بابا وايي:

ته راته سبا سبا کوه زه به بيګاه کړم
پرېږده چې لوزونه د د روغو دې ربتيا کړم

په پورتني بيت کې «سبا» او «بيګاه» دوه متضادې کلمې دي چې د يوې په اورېدلو بله په ذهن کې متصوره کېږي او همدغو کلمو موسيقي هم رامنځ ته کړې ده چې معنوي موسيقي يې بولي.

يا هم د حمزه بابا په لاندې بيت کې د ايجابي او سلبي تضاد نمونه راوړو.

تا چې سبا وکه سبا نه راځي
راشي په هر چا خو په ما نه راځي

په لومړي بيت کې (تا چې سبا وکه، سبا نه راځي) همدا رنګه د (راشي) او (نه راځي) ترمنځ تضاد موجود دي.

او همدغه تضاد خوږه او ځانګړې موسيقي رامنځ ته کړې ده. دهمدغه غزل په مقطع کې وايي:

عشق دي لکه وخت اوسه حمزه په کې
تل وي په تګ ببرته په شا نه راځي

په پورتني بيت کې موسيقي ډېره خوندوره ده، ببخښې داسې ده لکه رباب، منګې، او باجه چې سره همغاړې موسيقي رامنځ ته کړي، کټ مټ د سمندر څپو ته ورته موسيقي لري، چې کله پرې کښتي او يا هم لامبوزن تېرېږي، نو يو ډول خوند ترې اخلي.

په شعر کې موسيقي د شعر روح دي او هېڅکله هم کوم شعر له موسيقي څخه خالي نه وي، خو کله چې هم کوم شعر د موسيقي له نعمته بې برخې وي، بيا يې خوند او مزه له منځه ځي، که موږ او تاسې د الفت صيب شعرونه وګورو د معنا او يا هم د استاذ شپون په وينا له منځپانګې نه مالامال دي، خو موسيقيت نه لري، نو څکه يې له شعر نه نثر راباندې نه لګېږي، د استاذ شپون صيب نثر هم د پېښوريانو په اصطلاح حد کوي، خو شعر يې بيا د نثر په پرتله خوندور څکه نه دي چې موسيقيت يې کمزوري دي. د کاروان او درويش دراني په شعرونو کې ماته همدغه توپير ښکاري، دواړه د دې عصر د پښتو مخکښ شاعران او د يو لاس ګوتې دي خو د شعري موسيقي په برخه کې يو له بل نه توپير لري او د همدغې موسيقي له لارې موږ يو له بله جلا کولې شو.

شرر ساپی جلال اباد روغتون

افغان اعلانات

اداره ملی حفاظت محیط زیست چهار عراده وسایط که دو عراده صرف مودل 1994/1993 جاپانی ودوعراده والګاه روسی مودل 2003 میباشد لیلام می نماید اشخاص ادارات وشرکت هایی که خواهش اشتراک را درجلسه داوطلبی داشته باشند درخواست های خویش را به ریاست تهیه تدارکات وخدمات اداره ملی حفاظت محیط زیست واقع پروان دوم عقب پوهنتون کاردان بسپارند وخود شان به تاریخ 1392/4/4 ساعت 9 بجه قبل ازظهر به اداره ملی حفاظت محیط زیست حضور یابند وسایط متذکره را می توانند ملاحظه نمایند

◈◈◈◈

وزارت انرژی واب ازداخل بودجه خویش میخواهد کار پروژه
Chamkani Small Hydro Power project IFB No-MEW/009-92/ICB
را به داوطلبی میګذارد

شرکت های واجد شرایط موسسات دولتی وغیردولتی که خواهش قرارداد انرا داشته باشند به ریاست تهیه وتدارکات وزارت انرژی و اب واقع سناتوریم سرک دارالامان مراجعه شرطنامه را از مدیریت قراردادهای بین المللی اخذ نموده خود ویا نماینده با صلاحیت شان درساعت 10 قبل ازظهر ومورخ 20 جولای 2013 که مطابق 1392/4/29 میشود درمحلس افرګشائی طبق رهنمود شرطنامه شرکت نمایند تضمین طبق مقررات اخذ میګردد

◈◈◈◈

قوماندانی امنیه ولایت پروان نظر به هدایت مرکز ترمیم وکانکریت ریزی صحن مدیریت اطفائیه مربوطه وسایر ضرورت ان را عقد قرارداد میماید شرکت های ساختمانی راجستر شده وموسسات که حداقل سه سال تجربه کاری داشته باشند وخواهش عقد قرارداد انرا داشته باشند درخواست های خویش را به مدیریت تهیه وتدارکات داخل قرارګاه قوماندانی امنیه ولایت پروان عقب بلاک مدیریت لوژستیک جوار طعامخانه جدید بسپارند وخود شان ازنشراعلان الی بیست ویک روز کاری که اخرین روز داوطلبی میباشد حاضر شوند شرطنامه ومشخصات را میتوانند ملاحظه نمایند تضمین اخذ میګردد

◈◈◈◈

ریاست دیوان مدنی محکمه حوزه سوم شهرکابل به اطلاع عوض علی ولد میرزا علی ساکن قسمت الف خوشحال مینه مربوط حوزه پنجم شهرکابل میرساند تاجهت دعوی حقوقی عبدالهاشم ولد عبدالنبی وکیل شرعی ورثه علم جان ازنشراعلان الی پانزده روز به ریاست دیوان مدنی محکمه حوزه سوم شهرکابل حاضر شود درغیران درغیاب وی فیصله صادر وانګاه حق شکایت را نخواهد داشت

◈◈◈◈

مدیریت اراضی ولسوالی سروبی موازی 520 مترمربع املاک دولت واقع شیرخان ګج را ماهانه مبلغ 2000 افغانی سالانه مبلغ 24000- افغانی برای مدت پنج سال با عصمت الله ولد نعمت الله به اجاره می دهد اشخاص وافرادی که خواهش مزایده انرا داشته باشند ازنشراعلان الی ده روز به مدیریت اراضی ولسوالی سروبی مراجعه نمایند.

◈◈◈◈

مدیریت اراضی سروبی موازی 300 مترمربع املاک دولتی واقع کخ شیرخان را برای مدت پنج سال به اجاره می دهد اشخاصی که خواهش اجاره ګرفتن انرا داشته باشند ازنشراعلان الی بیست ویک روز به مدیریت اراضی سروبی مراجعه نمایند

◈◈◈◈

شرکت وست لند جنرال تریدنګ به یک تن محاسب که دارای دوسال تجربه کاری وبه لسان انګلیسی وکمپیوتر بلدیت داشته باشد ضرورت دارد

علاقمندان کار میتوانند CV خویش را به ادرس کارته سه سرک 19 خانه نمبر 842 به ایمل bedel yahoo.com Kabul@ ارسال نمایند ویه به شماره های ذیل 0796581526 ویا 0799320905 تماس حاصل نمایند

◈◈◈◈

شاروالی شهرچاریکار درنظر دارد که قسمت هایی از جاده های داخل شهر را مطابق نورم تخنیکی و فنی تنویر نماید بناً به اطلاع شرکت های راجستر شده داخلی که جواز معتبر داشته باشند رسانیده میشود تا درخواست های شانرا جهت اخذ افر به شاروالی شهرچاریکار تقدیم نمایند وخود شان ازنشراعلان الی بیست ویک روز غرض داوطلبی وافرګشایی به شاروالی شهر چاریکار نزد هیئت حاضر ګردند شرطنامه را ملاحظه نموده تضمین اخذ میګردد

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځپاڼه

هېواد

HEWAD DAILY

د ۱۳۹۲ ل د غبرګولي ۲۹ مه د ۱۴۳۴ ق د شعبان المعظم ۱۰ مه د 19/6/2013

د بهرنيو اسعارو په مقابل کې د افغانۍ بيه

دکابل د شهزاده سرای د صرافانو د رييس د معلوماتو له مخې، پرون له غرمې مخکې دبهرنيو پيسو په مقابل کې دافغانۍ ارزښت په دې ډول و

يو امريکايي ډالر پيرودل په 55/85 افغانيو پلورل په 55/90 افغانيو
يو انګليسي پوند پيرودل په 40/ 86 افغانيو پلورل په 50/ 86 افغانيو
د اماراتو يو درهم پيرودل په 15/10 افغانيو پلورل په 15/15 افغانيو
يو يورو پيرودل په 74/30 افغانيو پلورل په 40/ 74 افغانيو
يو سعودي ريال پيرودل په 14/80 پلورل 85 /14 افغانيو
زر هندي کلداري پيرودل په 980 افغانيو پلورل په 990 افغانيو
زر پاکستاني کلداري پيرودل په 557 افغانيو پلورل په 558 افغانيو
زر ايراني تومانه پيرودل په 16/40 افغانيو پلورل په 16/50 افغانيو

د هوا حالات

کابل	چارشنبه	لمر	☼	لوړه 30°C	ټيټه 16°C
//	پنجشنبه	لمر	☼	لوړه 34°C	ټيټه 17°C
کوټه	چارشنبه	لمر	☼	لوړه 34°C	ټيټه 18°C
//	پنجشنبه	لمر	☼	لوړه 36°C	ټيټه 20°C
پېښور	چارشنبه	لمر	☼	لوړه 36°C	ټيټه 24°C
//	پنجشنبه	لمر	☼	لوړه 40°C	ټيټه 26°C

افغانستان د نړيوالو رسنيو په هنداره کې

په دوحه کې طالبانو ته د دفتر د پرانيستلو ملاتړ شوی دی

فارن پاليسي خبرونه ليکي: چې افغانستان، امريکا او د پاکستان حکومت د سولې د مذاکرو د پرانيستو لپاره په دوحه کې د طالبانو د دفتر د پرانيستلو ملاتړ کړی. يو شمېر کسان دا فکر کوي چې: که طالبان له وسله والې ډلې په قانوني سياسي اړخ بدل شي دا به د افغانستان د سولې د پروسې لپاره لومړنی مهم ګام وي. خو تر اوسه د روغې جوړې لپاره هڅې يوازې په خبرو او شعارونو پورې محدودې پاتې شوي دي. د فارن پاليسي په ليکنه، داسې هيڅ شواهد نشته چې څرګنده کړي، د طالبانو رهبري د سولې د موافقې لپاره رضايت لري يا دې کار ته مجبوره ده. په عين وخت کې جمهور رييس حامد کرزي چې غواړي نوم يې د سولې د پېنګوونکي

يوازې په هغه وخت کې بريالیتوب ته رسيدلای شي چې واقع بينانه اهداف ورته وټاکل شي، يوه څرګنده ستراتيژي ولري، ملي وحدت موجود وي او له حوصلې څخه کار واخيستل شي. وال سټريټ ژورنال ليکي، جمهور رييس حامد کرزي په پاکستان کې د وسله والو پر ضد د بې پيلوټه الوتکو له حملو سره شديد مخالفت څرګند کړ. په غير مترقبه ډول د ولسمشر حامد کرزي دا څرګندونې داسې ښکاره شوې چې د هغه له پخوانيو خبرو سره په ټکر کې دي چې: له امريکا يې غوښتنه کوله: په پاکستان کې د وسله والو د ځالو د له منځه وړلو لپاره نور جدي اقدامات وکړي. وال سټريټ ژورنال د ولسمشر کرزي د مطبوعاتي دفتر د اعلامي

به توګه ثبت شي، تر ۲۰۱۴ کال مخکې چې د خدمت موده يې پای ته رسيږي، هڅه کوي د سولې يوه موافقه ترلاسه شي. فارن پاليسي وايي، وسله والو طالبانو هم تر يوه حده په اصولو کې د حوزو ځانې ته هڅو سره همکاري کړې، خو ولې دوانو هڅو تر اوسه هيڅ نتيجه نه ده ورکړې. د فارن پاليسي خبرونې [illegible] په خواب کې [illegible] وطن، ته څکه چې د دوحې پروسه د ګير واقعي توقعاتو ښکار شوه. د روغې جوړې لپاره داسې هڅې چې: هغه واضح اهداف او ستراتيژي ونه لري د کب نيولو تش جنګک ته ورته وي څکه تش خبرو ته هڅول د ناکامي سبب ګرځي دا خبرې

له مخې د پاکستان له جيو تلويزيون سره د هغه د مرکې دا برخه چې: زه په پاکستان کې د بې پيلوټه الوتکو د حملو پلوی نه کوم. زه يې مخالف يم. بيا خپره کړې ده. وال سټريټ ژورنال ورځپاڼه وايي چې: امريکا د پاکستان په قبايلي او نورو سيمو کې د القاعده شبکې، د تروريستانو، د افغان او پاکستاني وسله والو پر ضد [illegible] د وال سټريټ په خوانه، سره له دې چې د امريکا په مشرۍ، له تروريزم سره د مبارزې اوسنی ماموريت د راتلونکي کال په پای کې ښېږي: خو امريکا يې چارواکي وايي ښايي د تروريزم ضد دا عمليات دوام وکړي

د پوهنې او فوايد عامې وزيران او د نورو...

د کندهار په ښار کې د استوګنې ديوه ښارګوټي، د لښکرګاه ښار ته څېرمه د پروت ځنګله د استادي ديوال او د لښکرګاه د پخوانۍ پله ترڅنګ د يوه بل پله پر جوړېدو او د پخوانۍ پله پر بيا رغونې يې ټينګار وکړ. حامد کرزي د کندهار او هلمند ولايت د مشرانو د ستونزو او غوښتنو له اورېدو وروسته د پوهنې او فوايد عامې وزارتونو وزيرانو او د نورو اړوندو ادارو چارواکو ته چې په غونډه کې حاضر وو، لارښوونه وکړه چې د هغوی ستونزې او غوښتنې په هر اړخيز ډول وڅېړي او د خپلو څېړنو رپوټ دې په راتلونکې غونډه کې چې د کندهار او هلمند يو شمېر مشران به هم په کې حاضر وي، وړاندې کړي. د هېواد جمهور رييس په دغه کتنه کې د کندهار او هلمند ولايتونو مشرانو ته له نړيوالو ځواکونو څخه افغان ځواکونو ته د امنيتي فعاليتونو د رهبرۍ د انتقال، په قطر کې له طالبانو سره د مذاکرې لپاره د دفتر د پرانيستل کېدو او د سولې د بهير په اړه معلومات ورکړل

په هغه فطري مېړانې سره چې لوی خدای (ج)...

سره د هېواد د امنيت د ساتنې په لاره کې شهيدان شوي دي يادونه وکړه لوی خدای (ج) هغوی ته جنت او کورنيو ته يې جميل صبر په برخه کړي. جمهور رييس د شهيدانو د کورنيو، معلولينو او زيانمنو شويو کسانو د حالت ددايمي پوښتنې او مرستو لپاره ديو غيردولتي ملي مرکز د جوړولو اعلام وکړ او له ټولو هېوادوالو او له ملي سوداګرو څخه يې وغوښتل چې له دغه ملي مرکز سره لازمې مرستې وکړي. حامد کرزي دې ته په اشارې سره چې په تېرو لسو کلونو کې دهېواد يو شمېر ځوانان د طالبانو په نامه د دښمن له خوا تېر ايستل شوي او په هېواد يې برید کوي وويل هغه کسان چې په تېروتنې سره او نورو ته په خدمت کې خپل ژوند له لاسه ورکوي افغانان دي، ميندې، خويندې، ماشومان او کورنۍ لري. دهغوی کورنيو ته د ډاډګيرنې مراتب څرګندوم. جمهور رييس زياته کړه زما هيله داده چې دطالبو مشران بايد په دې پوه شي چې ددې خاورې ځوانان د پرديو دهدفونو لپاره استعمال نه کړي. نه دهوی په خاورې برید وکړي نه خپل ماشوم او خور ووژني، نه د خپل ژوند برباد کړي او نه د خپلې خاورې ته زيان ورسوي. حامد کرزي د امنيتي مسوليتونو دلېږد د کمېسيون او په تېره بيا ددغه کمېسيون دريس ډاکتر اشرف غني احمدزي دهڅو او هغه ته د مننې په ترڅ کې وويل، په هغو ټولو سيمو کې چې امنيتي مسوليتونه افغان ځواکونو ته سپارل شوي، امنيت د پاملرنې وړ ښه والی پيدا کړی دی. ده زياته کړه کله چې زموږ خلک متوجه کړي چې د سيمو امنيت يې په خپله دهغوی د امنيتي او دفاعي ځواکونو په غاړه دی، له هغوی سره همکاري کوي [illegible] ګوټ ګوټ کې دهغو ګډون زيات شوی دی. حامد کرزي دګوښې په ولسوالۍ د تېرې په اړوند وويل، دغه تېری وښودله چې سر افغان

ملت په ټولو سختو ورځو کې ديو واحد بدن په توګه په سرښندنې سره د خپلې خاورې دفاع کوي او د خپلو مېړنيو بچيانو وياړنې تود پرخای کوي د هېواد په ختيځو سيمو کې د افغانستان له ساتونکو ځواکونو سره د افغان ښځو او نارينه او ملاتړ او پيوستون غږ يو ځل بيا وښودله چې زموږ د ملت او د امنيتي ځواکونو ترمنځ ژور پيوندونه شته. جمهور رييس دې ته په اشارې سره چې افغانستان له ترورېزم سره د مبارزې په لاره کې په زرګونو ته قرباني ورکړې دي وويل دغه قرباني موږ ته ددې حق راکوي چې له نړيوالو ځواکونو او په سر کې يې له امريکا څخه وغواړو چې په افغانستان کې د سولې د تامينولو او د تروريستانو د پټځايونو د ختمولو لپاره روښانه او اغېزمن سياست غوره کړي. حامد کرزي وويل موږ په دې پوهېږو چې په افغانستان کې د تروريزم مسله په سيمه کې جرړې لري په دې لاره کې افغانستان به دې ترڅ کې چې دطالبانو او د سولې د عالي شورا ترمنځ د سولې په خبرو ټينګار کوي، له پاکستانه غواړي چې د تروريزم په له منځه وړلو کې له افغانستان سره همکاري وکړي. ده څرګنده کړه چې له تروريزم سره ملاتړ، تروريستانو ته د پټځای تامينول او دوې سياست د وسيلې په توګه له هغوی څخه کار اخيستل دسوله ييز ګډ ژوند له ټولو نړيوالو اصولو پرخلاف دي او نه ګاونډيتوب [illegible] کوي. حامد کرزي وويل بايد افغانستان له نړيوالو همکارانو څخه وغوښتل چې له سيمه ييزو واکمنو او له موجودو ګاونډيو سره مشخص د افغانستان د امنيتي او دفاعي قوتونو سمبالولو ته پاملرنه وکړي. ده وويل موږ د افغانستان خلک [illegible] سمبال کړو. جمهور رييس څرګنده کړه چې افغانستان د خپلواک او د ملي واکمنۍ لرونکي هېواد په توګه له ټولې نړۍ سره له نړيوالو اصولو سره سم د برابرو اړيکو غوښتونکی دی. ده وويل

ستراتيژيکي قراردادونه هغه وخت لاسليک کوو چې زموږ له ملي ګټو سره سمون ولري. حامد کرزي دهېواد د وسله وال پوځ زړورو افرادو ته لارښوونه وکړه او وې ويل تاسو ته لارښوونه کوي چې په هغه فطري غوښتلي او مېړانې سره چې لوی خدای (ج) ددې هېواد بچيانو ته ورکړې ده د افغانستان د مقدس حريم دفاع وکړي او باور لرم چې زموږ ملت به ټول زموږ دفاعي او امنيتي ځواکونو مدافع، ملاتړي او همکار پاتې شي. جمهور رييس دغه راز لارښوونه وکړه چې د جمهوري رياست د ۲۷۸۲ ګڼه حکم سره سم دهوايي پوځ د استفادې په باب عمل وکړي چې ملکي وګړي له هوايي پوځ څخه په استفادې سره تلف نه شي. دغې ناټو دسازمان سرمنشي انډرس فوګ راسموسن هم په دغو مراسمو کې وينا وکړه او وې ويل، نن يوه ډېره مهمه ورځ ده چې جمهور رييس کرزي په دې باب ستاسو د اعلام له امله چې د افغانستان امنيتي ځواکونه د هېواد په ګوټ ګوټ کې د امنيت د رهبرۍ مسووليت په غاړه اخلي، مننه کوم. نن هغه ورځ ده چې افغانان بايد ورباندې وياړ وکړي او زه هم وياړم چې ستاسو ترڅنګ يم. ده زياته کړه: له دې سره جوخت چې افغان ځواکونه د خپل هېواد په ګوټ ګوټ کې امنيتي مسوليتونه په غاړه اخلي زموږ د ځواکونو اصلي هڅې به له جګړې ماموريت څخه په ملاتړ ماموريت واوړي. انډرس راسموسن زياته کړه موږ له خپلو متحدينو سره يو لړ متفاوت پلان [illegible] داوږدمهال ملاتړ او پياوړتياوو دی. او دا يوه ښه نښانه ده چې افغانستانه په اوس وخت کې او نه په راتلونکي کې يوازې پاتې نه کيږي

امريکا له طالبانو سره د مخامخ خبرو اعلان وکړ

د امريکا د حکومت جګپوړي چارواکي په قطر کې د طالبانو لپاره د سياسي دفتر پرانيستل د سولې پر لور يو لوی ګام بولي. طالبان په دوحه کې دفتر پرانيزي او له متحدو ايالاتو سره مخامخ خبرې اترې پيلوي - د دغو خبرو يوه موضوع به د بنديانو تبادله وي. خو په لومړنيو اوونيو کې به داوږه غاړي يوازې دا ګوري چې د مقابل لوري اجندا څه ده. خو امريکا د دغو خبرو لپاره خپل شرايط هم لري. طالبان بايد له القاعدې سره خپل ټول اړيکې پرې کړي، له زور زياتي لاس واخلي او د ښځو او لږه کيو د حقونو په ګډون د افغانستان اساسي قانون ته درناوی ولري. د متحدو ايالاتو يوه چارواکي وويل چې د سولې اصلي خبرې بايد په خپله د افغانانو تر منځ وي. او دغه چارواکي احتياط کوه چې له حده ډېره خوشبيني څرګنده نه کړي. او وېي وېل چې دا پر يوې اوږدې لار لومړنی ګام دی. هغه زياته کړه چې جګړې اکثراً د سولې په خبرو پای ته رسيږي، خو هيڅ ضمانت نشته چې دا خبرې دې هرو مرو بريالي شي. خو داد ولسمشر اوباما د دې ژمنې د ترسره کېدو پر لور يو مهم او لوی ګام دی چې د امريکا جګړه به پای ته

طالبانو په دوحه کې خپل سياسي دفتر پرانيست.

د فکري مالکيتونو د حقوقو د روزنې ورکشاپ پای ته ورسېد

وکړې. سيد مصدق خليلي زياته کړه په افغانستان کې د فرهنګي برخې فعالين له زياتو ستونزو سره مخامخ دي. ځينې استفاده غوښتونکي کسان په تقلب سره د هنرمندانو اثار په خپل نامه خپروي چې دا د قانون پرخلاف عمل دی او بايد دکاپي رايټ په قانون کې لازم تعديلونه رامنځته شي چې، دغير قانوني عمل مخه ونيول شي. دغه ورکشاپ چې دامريکا دپرمختيايي اداري په مالي مرسته او د اطلاعاتو او فرهنـــــګ وزارت

د ښلو تنو مدني او فضلي کارکوونکو ته د فکري مالکيتونو د حقوقو د روزنې دورکشاپ تصديق ليکونه پرون ورويشل شول. دغو کارکوونکو ددريو ورځو لپاره په دې ورکشاپ کې د فکري مالکيتونو په برخه کې روزنه کړې ده. د باختر آژانس د خبر له مخې، په هغې غونډه کې چې له همدې امله د اطلاعاتو او فرهنګ په وزارت کې جوړه شوې وه داطلاعاتو او فرهنګ وزارت فرهنګي معين سيد مصدق خليلي د فکري مالکيتونو او د هغه معياري قانون دارتيا په باب چې وکولی شي د فکري مالکيتونو د حقوقو دفاع وکړي خبرې په همکارۍ دري ورځې مخکې پيل شوی او پرون پای ته ورسيد په پای کې د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت دفرهنګي معين له خوا دورکشاپ په برخه والو تصديق ليکونه وويشل شول

فدراسيون ژورنالیستان و خبرنگاران...

روز، آژانس خبررساني فرحت، هفته نامه ابتشارات، نهادملي زنان مبارز افغانستان، نشريه مبارز و هفته نامه سيرت ميباشد دراين محفل داکتر محمد هاشم عصمت اللهي استاد پوهنځي ژورناليزم دربن مورد گفت اساس ژورناليزم را راستي و درستي تشکيل ميدهد و اصول ژورناليزم دروغ را نمي پذيرد. محقق فرزانه حبيبي مسوول بخش اکادمي علوم و فتانه ګيلاني مسوول اجتماع زنان افغانستان نيز ايجاد اين فدراسيون را گامي ارزشمند دانستند همچنان رييس پوهنځي ژورناليزم پوهنتون کابل، داکتر محمد هاشم عصمت اللهي، محقق فرزانه حبيبي و مهستي ثاقب رابه حيث سخنګويان فدراسيون معرفي کرده گفت که رهبري اين فدراسيون به شکل شورا، مشوره و تفاهم پيش برده ميشود وي از ساير نهادها نيز دعوت کرد که عضويت فدراسيون ژورناليستان افغانستان را حاصل نمايند

موږ د قطر دفتر منو، خو ټول لوري دې...

ګران دی زموږ دانديښنې دليل بهرني لاسونه دي او زموږ د احتياط لوري هم له همدې پلوه ده. جمهور رييس زياته کړه موږ د قطر دفتر منو، خو د احتياط ټول لوري دې دافغانستان ملي ګټې په پام کې ونيسي. پرمخ خو د سولې دعالي شورا هيئت به قطر ته لاړ شي او له طالبانو سره به خبرې وکړي. او هيله لرو چې طالبان هم دا درک ولري چې دغه بهير په خپله دهغوی خاورې ته وليږدول شي او په افغانستان کې سوله ټينګه شي. حامدکرزي دخپلو خبرو په دوام وويل دسولې دعالي شورا دفتر الحمدلله په افغانستان کې او له افغانستان طالبانو سره د سولې دخبرو لپاره زموږ هيله داده چې په خپله زموږ په هېواد کې وي. موږ له افغانستان څخه بهر دسولې دخبرو غوښتنه نه ده کړې، خو په دې دليل چې ځينو بهرنيو هېوادونو د طالبانو لپاره د قطر د دفتر د جوړولو هيله لرله د سولې له عالي شورا سره د خبرو لپاره مو د سولې دخبرو په ګډه هڅه [illegible]

بهرنۍ لنډ خبرونه

د جي ۸ هېوادونه د سوريې په اړه هوکړې ته ونه رسېدل

جي اته د سوريې په اړه کوم دريځ ته نه دي رسېدلي. اوو مخکښو صنعتي هېوادونو او روسيې د جي اته په سرمشريزه کې چې په شمالي آيرلنډ کې تر سره شوه د سوريې د سياست په اړه کوم دريځ ته نه دي رسېدلي. د امريکا د ولسمشر بارک اوباما او د روسيې د ولسمشر ولاديمير پوتين ترمنځ ليدو کتو هم په دغه حالت کې کوم بدلون نه دی رامنځ ته کړی. په اقتصادي سياست کې ګډونوال د لاس ته راوړنو، اروپايي ټولنه او امريکا غواړي چې د آزاد تجارت په اړه د يوه تړون په ترڅ کې ۸۰۰ بيليونه ډالرو ته د ګټې برخه کې هوساينه رامنځ ته کړي. په دې اړه به خبرې د جولای په مياشت کې په واشنګټن کې وشي. په دې کار سره به د يورو زون اقتصادي او داسعارو تولې لا پسې قوي شي. جاپان او امريکا بايد، تر هر څه د مخه په ډول اندازه توګه د کورنۍ بودجې وضعيت سم کړي. د روسيې ولسمشر ولاديمير پوتين د امريکا، فرانسې، او د برېتانيا هېوادونو هغه وړانديز په واضح ډول رد کړ چې روسيه دې د سوريې سياسي او پوځي ملاتړ نه کوي. امريکا غواړي چې د سوريې پر هوايي قلمرو بندېز ولګول شي. خو مسکو وايي چې په دې برخه کې به د امنيت شورا هره پريکړه وټو کړي.

بارک اوباما برلين ته په رسمي سفر لاړ

د امريکا ولسمشر بارک اوباما پرون د برلين له په رسمي سفر لاړ. په دغه سفر کې له بارک اوباما سره د هغه مېرمن او دواړې لوڼې ملې دي. په پام کې ده چې هغه به نن د جرمني له صدراعظمې انګلا مېرکل سره ووينې. د برلين بورګر په دروازه کې به بارک اوباما يوه بيانيه هم ورکړي. پر دې سربېره به هغه د جرمني له ولسمشر يوآخيم ګاوک او صدراعظمۍ ته د سوسيال ديموکراټانو SPD د ګوند کانديد پير شټاين بروک سره هم ووينې. بارک اوباما په ۲۰۰۸م کال کې هغه وخت برلين ته سفر کړی و، چې د امريکا ولسمشرۍ ته کانديد و. په برلين کې سخت امنيتي تدابير نيول شوي دي. د بارک اوباما د الوتکې د پرواز پر وخت هوايي قلمرو وتړل شو او يو شمېر سړکونه په موقتي توګه بند شول

روحاني: د يورانيمو بډاينه نه بندوو

د ايران نوی ټاکل شوي ولسمشر حسن روحاني له ټاکنو وروسته لومړۍ خبري غونډې ته وينا کې وويل، چې هېواد يې چمتو دی. د خپل اټومي پروګرام په باب ډېر شفافيت څرګند کړي. خو وايي، د يورانيم بډاينه به بنده نه کړي. د نوموړي په وينا دې لړ کې پر ايران لګېدلي بنديزونه عادلانه نه دي. د ايران ولسمشر محدود واک لري او د بهرنۍ تګلارې مهمې پرېکړې دغه هېواد مذهبي مشر ايت الله علي خامنه اي کوي. نوموړي ټينګار وکړ، چې د يورانيمو بډاينې دروولو مخالفت به وکړي، چې د ايران او لوېديځ ترمنځ د اړيکو په وړاندې خنډ دي. تېره مياشت د ملګرو ملتو د اټومي انرژۍ اداري مسوولينو ويلي و، چې ايران د نطنز په اټومي کارځای کې سلګونه نوي سنټري فيوجونه ځای پرځای کړي دي

کامېرون: له ماليو نه ورکولو سره بايد مبارزه وشي

د برتانيا لومړي وزير ډيوېډ کامېرون په شمالي ايرلنډ کې د جي اته هېوادونو د سرمشريزې په دويمه غونډه کې ټينګار وکړ چې نړيوال بايد د ماليو نه ورکولو سره د مقابلې لپاره ګامونه واخلي. د غونډې ګډونوال مشران به دغه راز د ملټي نېشنل يا څو هېوادونو ګډو شرکتونو او هم د شتمنو کسانو له خوا د ماليو پر لارو چارو غور وکړي. سوداګريز موضوعات به د دوی د خبرو يوه بله برخه وي. وړاندې د دوشنبې په ورځ اعلان شوی چې ښايي د اروپايي ټولنې او امريکا ترمنځ به د دوه اړخيزو سوداګريزو تړونونو په اړه خبرې پيل شي. د دغې غونډې لپاره، چې معمولا له پراخو اعتراضي مظاهرو سره ملې وي، شمالي ايرلنډ کې کلک امنيتي تدبيرونه نيول شوي دي. د غونډې ځای شاوخوا ۴ د کيلومترو سيمه په ۳ متر لوړ اوسپنيز تار پوښل شوې او نژدې اته زره سرتيري د امنيت ساتلو لپاره ګومارل شوي دي.

په برازيل کې لسګونه زره کسان سړکونو ته وتلي

د ۲۰۱۴ کال د نړيوال جام سيالۍ د انګېښتونو او ترانسپورت کرايو نوروالي په باب، د ريونونو له څېړنو وروسته د احتجاجونو لړ کې نږدې دوه لکه کسان د برازيل د لويو ښارونو سړکونو ته وتلي. تر ټولو لويه احتجاجي غونډه په ريو دي جنيرو کې وه، چې نږدې يو لک کسانو په يوه سوله ييز لاريون کې برخه واخيسته. پلازمېنه برازيليا کې خلک له امنيتي ځنځيرونو واوښتل او د دغه هېواد د ملي اسمبلۍ ودانۍ چت ته وختل. د احتجاج دغه لړۍ، د تېرو ۲۰ کلونو په اوږدو کې تر ټولو لويه بلل کېږي. د چارواکو په وينا د احتجاج لړۍ، له هغه وروسته پيل شوه، چې د روانې جون مياشتې په دويمه [illegible] ښار کې د ښاري سرويسونو کرايه زياته شوه په دغه هېواد کې، چې، ژر به د نړيوال جام او اولمپيک لوبو کوربه توب وکړي، ډېر کسان شکايت کوي، چې د روغتيا او پوهنې پرځای ډېری پيسې دې لړ کې ضايع شوي دي.

له بهرنيو منابعو څخه

Dr : shamsulhaq Aryanfar, Head of Govt. Dailies
Editor –in-chief: Ahmad Zalmai (Shahbaz) 0700678578
Deputy: Shah Wali "Qarar"

دورځپاڼې د وېش ځانګه
۰۷۰۷۹۶۰۱۷۱ _ ۰۲۰۲۳۰۰۳۳۷

چاپځای: د آزادۍ مطبعه

ټوکنکې ډله
سيديوسف شرعي
محمد صادق قلندري
مير محمدي عزيزي
قسيم آرون

دورځپاڼو رئيس داکترشمس الحق آريان فر ۰۷۹۹۳۲۵۸۵۰
رييس او مسوول مدير احمد زلمی شهباز ۰۷۰۰۰۷۸۵۷۸ ۰۲۰۲۳۰۲۹۳۰
مرستيال شاولي قرار ۰۷۹۹۳۱۴۵۰۶ ۰۲۰۲۳۰۲۱۲۹
سرپرست مسوول سکرتر شيرمحمد نظری ۰۷۷۲۰۳۴۷۱۵
ويراين احمدشاه سخي ۰۷۹۹۵۶۶۲۸۵

برېښناليک hewad1948@yahoo.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library